A°. 1849. N°. 194

Opregte Vrijdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 17 Augustus.

2 NOORD-HOLLAND

[*Bij* N°. 194 *dezer Courant behoort een Vervolg.*]

TURIN, 10 Augustus.

Te Genua zijn vrij ernstige ongeregeldheden ontstaan tusschen de inwoners en de bezetting. Uit die stad is dientengevolge eene bezending naar den minister van binnenlandsche zaken vertrokken, ten einde Z. E. uittenoodigen tot het nemen van maatregelen tegen de herhaling van dergelijke gebeurtenissen.

Men meldt uit Mantua, dat de leden van het bestuur van dat district, welke zich hebben verzet tegen de handelingen van den oostenrijkschen commissaris *Montecuculli*, deswegens zijn verwezen tot het betalen van eene aanzienlijke geldboete.

— In Bologna zijn 700 gevangenen, welke behoord hebben tot de bende van *Garribaldi*, onder bedekking van oostenrijksche troepen, binnengebragt. Diegenen dezer lieden, welke zich aan geene misdaden hebben schuldig gemaakt, zullen onder de oostenrijksche troepen worden ingedeeld. — Omtrent *Garribaldi* zelven wordt niets naders gemeld.

WEENEN, 11 Augustus.

Bemoedigd door de tijding van het sluiten van den vrede met Sardinie, en gerustgesteld, wat de aangelegenheden van Italie betreft, heeft het bewind dadelijk alles, wat bruikbaar was, ter versterking van het corps van den in en bij Presburg commanderenden generaal *Czorich* kunnen afzenden. Bij den uitval van den generaal *Klapka* schijnt de eerstgenoemde oostenrijksche veldheer niet meer dan 13 battaillons onder zijn bereik te hebben gehad. Thans is deze zijne krijgsmagt tot 32 battaillons, met elf eskadrons en eene evenredige artillerie, aangegroeid; — welke deels op den linker, deels op den regter oever van den Donau geposteerd is, en met den eersten weder tegen en naar de vesting Komorn zal oprukken. Dit wordt te meer noodig, indien het waarheid is, gelijk vrij algemeen, op grond van berigten uit Presburg van gisteren, wordt verzekerd, dat de Hongaren Raab niet hebben ontruimd; — dat zij aan die zijde tot Wieselburg, en op den linker oever tot Milchdorf stroopen.

Het bij gerucht medegedeelde, als of het hongaarsche Parlement *Kossuth* zoude hebben afgezet, en *Görgey* tot dictator benoemd, is niet bevestigd. Zoo het schijnt, is dit gerucht zijnen oorsprong verschuldigd aan een besluit dezer Vergadering, waarbij aan *Görgey* meer ruimte zoude zijn verleend, om zoo mogelijk onderhandelingen tot eene bevrediging aanteknoopen.

De berigten van voor Venetie melden, dat die stad den eersten Augustus nog voor eene maand van min of meer bruikbaar meel voorzien was, maar dat voor het overige groot gebrek werd geleden. *Manin* was alleen met het burgerlijk gezag belast; *Pepe* en *Tomaseo* voerden het militair bewind. Deze schenen zich steeds tot het uiterste te willen verdedigen en hadden tot dien tijd toe de bevolking, waarvan een groot deel vurig wenscht dat aan den bestaanden staat van zaken een einde moge komen, weten te bedwingen. De Oostenrijkers beschieten de stad van twee batterijen, waarvan de eerste met 24ponders, de tweede met bom-kanonnen is bezet. Van beide wordt, onder een hoek van 45°, gevuurd. De 24ponds kogels worden tot op een afstand van 2300 vademen (Klafter) geworpen. De tweede dezer batterijen had nogal van het geschut der venetiaansche kanonneersloepen te lijden.

— Het is zeker, dat *Garribaldi* met een paar honderd volgelingen Venetie ter scheep heeft zoeken te bereiken, maar daarin door de oostenrijksche scheepsmagt is verhinderd. Zijn gevolg, bestaande uit vlugtelingen van verschillende natien, is daarbij grootendeels den Oostenrijkers in handen gevallen. Hij zelf is met zijne huisvrouw (eene zuid-americaansche, van een zeer aangenaam voorkomen, die in manskleederen dapper heeft medegestreden), *Ciceruacchio* en nog eenige weinige andere personen, genoegzaam zonder kleeding of geld, genoodzaakt geworden, om zich aan de monden van den Po weder aan wal te begeven en daar een goed heenkomen te zoeken.

WEENEN, 12 Augustus.

Eergisteren telden de troepen, onder de onmiddelijke bevelen van den generaal *Czorich*, 27000 man. Zoo gemeld wordt, zijn er nog 3000 man in aantogt, ter hunner versterking, maar in elk geval zullen zij morgen, den 13den, zoo van Presburg, als van Wieselburg en Szered, opbreken, om de Hongaren weder naar Komorn terug te dringen. Het gerucht, dat de laatstgenoemden tot Wieselburg stroopen en bezetting hebben gelegd in Hochstrasz, wordt bevestigd. Het gevolg daarvan is, dat de gemeenschap met Acz, en ook de regtstreeksche gemeenschap met Pesth voor het oogenblik is afgebroken; — dat daaruit eene goede gelegenheid geboren wordt, om verschillende geruchten, ten aanzien van belangrijke nederlagen, welke de russische en oostenrijksche legers aan gene zijde van de Theisz zouden hebben geleden, te verbreiden, en ook hier en daar geloof te doen vinden. Iets zekers is deswegens niet bekend, evenmin als eenige bepaalde omstandigheid, welke zoude kunnen strekken, om deze geruchten zelfs als waarschijnlijk te doen voorkomen.

Berigten, van regeringswege bekend gemaakt, behelzen bijzonderheden, nopens het gevecht bij Schäzburg (Segesvar, tusschen Klausenburg en Elizabethstadt), waarbij de Szecklers zijn geslagen en van de Hongaren zijn gescheiden, en ten gevolge waarvan de beide russische legers, die zich in Zevenbergen bevinden, zich met elkander in verband hebben gesteld. Het verlies der opstandelingen in dat gevecht wordt in deze berigten begroot op 1000 dooden en gekwetsten, 500 gevangenen en zeven stukken kanon. De reiswagen van *Bem* is daarbij, met zeer gewigtige papieren, in handen der Russen gevallen. Hun verlies wordt opgegeven te zijn geweest: 50 dooden en 100 gekwetsten; doch onder de gesneuvelden wordt een zeer geacht officier, de generaal *Skariatin*, geteld.

In berigten uit Moldavie wordt gemeld, dat de russische generaal *Molles*, welke aldaar het bevel voert, bij magte is geweest, om de opstandelingen, die door den Ojtezer-bergpas in dat land waren gevallen en tot Okna waren doorgedrongen, naar Zevenbergen terugtedrijven. Men voegt daarbij het niet onbelangrijke berigt, dat de turksche Regering troepen uit Wallachije naar Moldavie zendt, om, met de Russen, de grenzen aan de zijde van Zevenbergen tegen de verdere aanvallen der opstandelingen te vrijwaren.

Officiële berigten uit Triest melden, dat de venetiaansche scheepsmagt den 7den is uitgeloopen, om het oostenrijksche blokkade-eskader aantetasten; — dat dit laatste den vijand is te gemoet gestevend; — doch dat de Venetianen, zonder het gevecht aantenemen, zijn teruggekeerd, en zich onder bedekking der landbatterijen in veiligheid hebben gesteld.

BERLIJN, 13 Augustus.

[*Uit bijzondere berigten.*] De benoeming van den voorzitter der Tweede-Kamer heeft aanleiding gegeven tot niet onbelangrijke aanmerkingen. Men is daartoe overgegaan, zoodra van de deugdelijkheid der benoeming van 226 leden van de 350, uit welke de Kamer moet bestaan, en derhalve van twee derden, was gebleken. De voorstanders van de duitsche eenheid begrepen, dat zij, met de benoeming van den heer *Simson* tot voorzitter, van hun wel gevestigd voornemen, om die eenheid, op welke wijze dan ook, te vestigen, genoegzaam zouden doen blijken. De ministers waren echter van oordeel, dat dergelijke benoeming, uithoofde van de vroegere gedragingen van den bedoelden staatsman, minder verkiesselijk zoude zijn en niet bevorderlijk voor eene wenschelijke goede verstandhouding tusschen de wetgeving en het bewind; — zonder echter eene zoogenaamde kabinets-zaak daarvan te maken. Men heeft aan deze bedenkingen gehoor gegeven, en van daar de benoeming van den heer *v. Schwerin*, met 176 stemmen, tot kamer-voorzitter, terwijl 84 leden hadden gemeend, dat het hoog belang van het tot stand brengen van een krachtig en vereenigd Duitschland niet veroorloofde, om op de aanmerkingen der bewindslieden achtteslaan. De heer *v. Schwerin* is voorzeker allezins bereid, om het ministerie *Brandenburg-Manteuffel* te ondersteunen, maar tevens, om de zaak der duitsche eenheid krachtig te bevorderen, en de leden, welke voor hem hebben gestemd, hebben dan ook, met voor een gedeelte den heer *Simson* tot eersten onder-voorzitter te helpen benoemen, getoond, dat, in de eerste plaats, zij geenszins tegen den persoon van dien afgevaardigde waren ingenomen, maar tevens, dat ook zijlieden het bewind van Pruissen in het vestigen van een naauw vereenigd duitsch Verbond in allen ernst zouden ter zijde staan. — De mededinger van den heer *Simson* was de heer *v. Arnim v. Boitzenburg*, dien men gelijke inzigten toekent als aan den heer *v. Schwerin*; — te weten: de vestiging van een naauw vereenigden duitschen Bondsstaat, doch onder pruissische leiding. De verkiezing van den kanunnik *Lensing* tot tweeden onder-voorzitter is eene erkentenis van 's mans verdiensten en onpartijdigheid, en heeft geene staatkundige beteekenis.

Dat de Tweede-Kamer het voorbeeld der Eerste zoude volgen, en het zoo dikwerf door de democraten verguisde pruissische leger hoogelijk zoude vereeren, was te verwachten, en is ook gebeurd.

FRANKFORT, 14 Augustus.

[*Uit bijzondere brieven.*] Heden avond komt de *Prins van Pruissen* in deze stad, ten einde eene wapenschouwing te houden over de hier en in den omtrek in bezetting liggende troepen. Men spreekt veel van eene aanzienlijke vermeerdering van de pruissische bezetting in deze stad; doch van goederhand wordt verzekerd, dat al hetgeen deswegens wordt verhaald, voorbarig is. Voorshands is het aantal der Pruissen, welke hier in bezetting zullen worden gelegd, op 2500 bepaald, van welke thans reeds een battaillon van het 30ste regiment infanterie, 3 eskadrons kavallerie en eene batterij rijdende artillerie zich alhier bevinden. Over deze troepen zal het opperbevel aan den generaal *v. Schack* worden opgedragen.

Van sommige zijden wordt beweerd, dat het bijeentrekken van pruissische troepen in deze stad en omstreken, in Hanau en in Wetzlar, zoude zijn geschied, om als reserve te dienen voor het pruissische leger, 't welk Baden zal blijven bezetten, ten einde, ingeval de orde aldaar weder mogt worden gestoord, onmiddelijk bij de hand te zijn. Volgens anderen daarentegen, staat deze vereeniging van troepen in onze streken in verband met het bijeentrekken van een fransch legercorps in den Elzas.

Ten gevolge van de heftige klagten over de inkwartiering, zullen, zoo men verneemt, de troepen in kazernen worden gehuisvest. — De berigten van het ten uitvoer leggen van verscheidene doodvonnissen in Baden maken hier steeds een diepen indruk. Over 't algemeen beschouwt men deze handelwijze niet als staatkundig.

De *Prins van Pruissen* zal, zoo men verneemt, na den afloop van de wapenschouwing, onmiddelijk deze stad weder verlaten, en niet, gelijk vroeger was gemeld, naar Berlijn, maar naar Baden terugkeeren.

VAN DEN RIJN, 15 Augustus.

Den 13den dezer is door den krijgsraad te Manheim het doodvonnis uitgesproken over den beschuldigde *Trütschler.* Weinige oogenblikken na de uitspraak is het vonnis voltrokken.

In Mainz hebben alsnu vechtpartijen plaats gehad tusschen oostenrijksche en pruissische troepen. Tot herstel der orde is de tusschenkomst der overheid noodig geweest.

Uit de hertogdommen Hohenzollern wordt gemeld, dat de Pruissen, welke die vorstendommen hebben doorkruist, veel hebben bijgedragen, om de orde aldaar te herstellen. Verscheidene derwaarts gevlugte hoofden van de badensche opstandelingen hebben zich dadelijk, op de tijding van de aanstaande komst dezer troepen, uit de voeten gemaakt. In Hechingen zijn de Pruissen over het algemeen welwillend ontvangen. In Sigmaringen schijnt zulks minder het geval te zijn geweest.

— De Keurvorst van Hessen ondervindt nogal tegenstand in het bijeenbrengen van een nieuw ministerie.

PARIJS, 14 Augustus.

Het blijkt thans met zekerheid, dat de Voorzitter *Lodewyk Napoleon* te Hâvre zeer koel is ontvangen, en dat hij in elk geval daar ter stede vrij wat minder goed is bejegend, dan te Rouaan.

De stad Hâvre was, toen de Voorzitter aldaar aankwam, met nationale vlaggen als bedekt; eene ontelbare menigte bevond zich op de straten, en de bewoners der huizen, welke de Voorzitter, bij zijn plegtstatigen intogt, moest voorbijtrekken, hadden bijna alle dezelve meer of minder prachtig versierd. Bij de wapenschouwing over de nationale garde zijn echter slechts weinige kreeten te zijner eere aangeheven, doch zoo veel te meer ter eere van de Constitutie en de Republiek; welke laatste omstandigheid, zonderling genoeg onder den republikeinschen regeringsvorm, menigeen, zoo wel van de bevolking, als van de bewindslieden, niet weinig heeft ontstemd, en als het ware een onaangenamen nevel over de geheele feestviering heeft verspreid.

Wat de eigenlijke aanleiding heeft gegeven tot den slechten indruk, welken het verblijf des Voorzitters te Hâvre heeft teweeggebragt, is moeijelijk met zekerheid te bepalen. De bevolking van Hâvre is over het algemeen zeer republikeinsch-gezind, en, volgens sommigen, hebben de roode-republikeinen de nationale garde bewerkt en dat corps tegen het hoofd van den Staat weten intenemen, op grond, dat hij in het geheim de Republiek zou willen tegenwerken. Anderen beweren, dat de koele ontvangst aan geheel andere oorzaken moet worden toegeschreven, en dat de hoogere klassen der maatschappij, doch voornamelijk de handelsstand te Hâvre, tegen den Voorzitter zijn ingenomen, omdat hij al te duidelijk zijne ingenomenheid met de bevolking van Rouaan aan den dag heeft gelegd. Sedert lang bestaat er een niet te verbergen naijver tusschen de steden Hâvre en Rouaan. De talrijke industriële bevolking van de laatste stad is thans geheel afhankelijk van de handeldrijvende bevolking der eerstgemelde belangrijke zeehaven, en heeft reeds meermalen krachtdadige pogingen aangewend, om zich te ontslaan van de gedwongene bemiddeling der handelaren en reeders te Hâvre. Thans worden te Rouaan belangrijke werken aan de Beneden-Seine aangelegd, en gelden bijeenverzameld, om den vloed tot aan de hoofdstad van het voormalig Normandije bevaarbaar te maken voor zeeschepen. Mogten die ontwerpen tot stand komen, dan zullen de manufacturiers te Rouaan de stad Hâvre voorbijgaan en zich zelven helpen, 't welk niet dan tot groot nadeel van den handelsstand in die laatste stad zou kunnen strekken. Het zou mitsdien geen geheel ongewoon verschijnsel moeten worden genoemd, dat de menigte te Hâvre ontevreden is geweest over de gunstige verzekeringen, welke de Voorzitter te Rouaan heeft gegeven. Het verdient vermelding, dat de ontvangst van den Voorzitter te Hâvre in den beginne zeer goed is geweest, en dat de menigte niet eer blijken van koelheid, om geene sterkere uitdrukking te bezigen, heeft gegeven, dan nadat zij had vernomen, dat de Voorzitter te Rouaan met de meeste welwillendheid was bejegend, en gunstige vooruitzigten voor de menigte aldaar had geopend.

Na de wapenschouwing heeft de Voorzitter, die klaarblijkelijk nog ongesteld was, eenige rust genomen. Hij is eerst zeer laat gekomen bij de zoogenaamde regatta, of roeistrijd, welke op de reede werd gegeven en welke zeer luisterrijk is geweest, niettegenstaande de zee vrij hoog stond. De Voorzitter heeft den wedstrijd niet tot het einde bijgewoond, en den minister *O. Barrot* belast met het uitreiken der prijzen.

De stedelijke Regering heeft voorts den Voorzitter een eeremaaltijd aangeboden, bij welke gelegenheid de maire *Bertin* tot denzelven eene toespraak heeft gerigt, die, wat *beleefdheid* aangaat, niets te wenschen overlaat, maar niettemin uitdrukkingen behelst van eene zeer duidelijke staatkundige beteekenis. De maire heeft betuigd, intestemmen met dat gedeelte van het manifest des Voorzitters, waarbij hij heeft verklaard, *dat er thans genoeg omwentelingen hebben plaats gehad*; — dat toch omwentelingen het land uitmergelen en de nationale zedelijkheid te gronde rigten. Verder heeft de heer *Bertin* den Voorzitter aangespoord, om de hand te houden

aan de Constitutie, en vooral te zorgen, dat geene staatkundige partijen reeds bij de wieg en de bakermat der jeugdige Republiek eene proef zullen nemen, of een opstand in eenen dynastischen zin mogelijk zoude zijn. Ten slotte heeft de heer *Bertin* tot den Voorzitter gezegd: „ Toon te, zijn de eerste regelmatige grondvester der fransche Republiek. Dat de liefde van Frankrijk uwe kroon zij, en uw roem zal daardoor onverwelkelijk worden gevestigd. *Washington* had geen anderen roem, en zijne nagedachtenis zal eeuwig in zegening blijven."

De Voorzitter heeft slechts zeer kort geantwoord, en bijna niets anders gezegd, dan dat hij op de welvaart van de stad Hâvre dronk, in de overtuiging, dat, zonder orde en duurzaamheid van staats-instellingen, geen nationale voorspoed denkbaar was. — Na den maaltijd heeft de Voorzitter een bal bijgewoond, 't welk in den schouwburg werd gegeven. Aldaar hebben eenige aanwezigen weder geroepen: „*leve de Republiek! leve de Constitutie*". Reeds te half elf heeft de Voorzitter, zigtbaar vermoeid en afgemat, de zaal verlaten.

In den ochtend van gisteren heeft hij Hâvre met den stoomtrein verlaten. Te Rouaan is hij weder met geestdrift ontvangen. Na nog te Touville, Elbeuf en Louviers zich te hebben opgehouden, is hij gisteren avond hier teruggekomen.

— De bewindslieden schijnen voornemens, om de hand te houden aan de onlangs ingevoerde verordeningen tot beteugeling der drukpers. Het dagblad *la Réforme*, hetwelk gisteren, voor het eerst na de opheffing van den staat van beleg, weder is uitgekomen, is oogenblikkelijk op den post in beslag genomen, ter zake van het mededeelen van een verslag, betreffende de gebeurtenissen van 13 Junij, waarin de menigte tot haat en verachting van het gouvernement der Republiek wordt aangespoord. — Het eerste nummer van een nieuw democratisch dagblad, genaamd *la Bibliothèque des enfans du Peuple*, is mede in beslag genomen, omdat de troepen daarin tot ongehoorzaamheid werden aangezet.

De Bergpartij zit inmiddels niet stil. Zij maakt thans aanstalten tot de uitgaaf van een maandwerk, 't welk ten titel zal voeren: *Le correspondant de Paris, Moniteur des campagnes.* De ondernemer, zekere *Noël Castera*, verkondigt, dat het gemelde blad het volledigste en goedkoopste van alle bladen zal zijn; dat het in de eerste plaats door tot de Bergpartij behoorende volksvertegenwoordigers zal worden geschreven, en voorts door bekwame staatkundigen, die door den staat van beleg, toen deze de democratische dagbladen doodde, als tolken der algemeene meening zijn verjaagd. Men meent, dat men na deze weidsche aankondiging veel mag verwachten.

LONDEN, 14 Augustus ('s avonds).

Gisteren is het koninklijk eskader op de Clyde, in Rothesay-baai, ten anker gekomen, en zoude H. M. de Loch Long opstoomen, ten einde te Mochor aan land te gaan.

— De berigten van de Kaap de Goede-hoop, van den 19den Junij, zijn bijna geheel vervuld met protesten en memorien van gevestigde vergaderingen, volksvergaderingen en bijzondere personen tegen het besluit van de Regering tot het overbrengen van veroordeelde misdadigers naar die volkplanting, ten einde in dezelve te worden te werk gesteld. De gouverneur sir *H. Smith* is, even als de geheele koloniale Raad, ten stelligste tegen dit ontwerp gestemd, maar moet hebben verklaard, dat, daar de minister *Grey* bepaaldelijk heeft gelast, dat aan het genomen besluit gevolg moest worden gegeven, hij pligtshalve zoude gehoorzamen.

— De *Caledonia* heeft berigten uit Boston aangebragt van den eersten Augustus. Uit dezelve blijkt, dat de cholera nog bij voortduring verwoestingen aanrigt in de Vereenigde-Staten. In Boston en Philadelphia heeft men zich het minst te beklagen. In Nieuw-York is, zoo men meldt, de ziekte niet toenemende, ofschoon het aantal der sterfgevallen, daardoor teweeggebragt, nog dagelijks op meer dan honderd wordt begroot. In de westelijke landschappen is het treurig gesteld. In St. Louis en Cincinnati zijn reeds duizenden aan de ziekte bezweken. De President *Taylor* heeft de geestelijke besturen uitgenoodigd, om eenen bededag te dier zake te houden. De algemeene Synode van de nederduitsche hervormde Kerk heeft veel tot het nemen van dit besluit bijgedragen.

— De bekende spaansche carlistische generaal *Cabrera* is dezer dagen hier ter stede aangekomen, en wordt door den Infant *D. Juan* met de meeste onderscheiding bejegend.

— Volgens berigten uit Lissabon van den 9den dezer, nam de ontevredenheid over het tegenwoordige ministerie, van welks hoofd de graaf *van Thomar* (*Cabral*) staat, meer en meer toe, vooral in de provincien. De generaal *Saldanha* betoonde zich steeds vijandig tegen dat ministerie, en werd ondersteund door de hoofden der gematigde liberalen; de meerderheid van het leger was ook op zijne hand. Eene verandering van het bewind werd dus meer en meer waarschijnlijk. — Onder de grieven tegen de bewindslieden behoorde ook, dat zij beambten bij de in- en uitgaande regten te Lissabon, welke zich in hunne betrekking aan een belangrijken diefstal (70,000 p. st.) hadden schuldig gemaakt, hadden laten ontsnappen.

— Gisteren is hier eene talrijke vergadering gehouden van het in deze hoofdstad gevestigde genootschap tot bevordering van eene parlementaire en financiële hervorming. Onder de aanwezigen en de sprekers behoorden verscheidene leden van het Huis der gemeenten, als: lord *Nugent*, lord *Dudley Stuart*, *C. Lushington*, *F. O'Connor*, enz. Bij deze gelegenheid hebben sommige redenaars zich sterk ten gunste van de hongaarsche onafhankelijkheid verklaard, en den minister *Palmerston* hoogelijk geprezen wegens zijne vrijzinnige beginselen en standvastigheid tegenover de voorstanders van de absolutistische beginselen.

'SGRAVENHAGE, 15 Augustus.

Bij kon. besluit van 12 Augustus zijn benoemd tot ontvangers: der in- en uitg. regten te Holterhoek (Gelderland) de heer *G. de la Fontaine Verweij*, thans te Reken; van de in- en uitg. regten en acc. aan de Knalhutte (Overijssel) de heer *K. van der Linden*, thans visiteur te Zwolle.

— De minister van financien heeft aangekondigd, dat tot den 31sten Julij ll. is uitgegeven een kapitaal van *f* 5,998,800 van de schatkist-biljetten, daargesteld bij de wetten van 1840 en 1848.

— Het aan de Tweede-Kamer aangeboden ontwerp van wet, betreffende de betaling van pensioenen aan mindere ambtenaren op de Rijks-werven, dient, om de bezwaren der Rekenkamer, voor de verevening dezer uitgaven, uit den weg te nemen.

Tegen de voordragt op de heffing van twee provinciale belastingen in Vriesland zijn in de afdeelingen der Tweede-Kamer weinige bedenkingen in 't midden gebragt. Sommigen verlangden eene wettelijke bepaling, ter beoordeeling, in hoeverre uitgaven van een algemeen, of van een zuiver provinciaal belang, konden worden geacht. Anderen meenden, dat uitgaven tot stuiting van eene besmettelijke ziekte onder het rundvee wel als van algemeen belang konden worden aangemerkt. — De Regering acht het, zoo al uitvoerlijk, dan toch ongeraden, om, bij de wet, dergelijken vasten regel te stellen, en oordeelt, dat, zoo het behoud van den veestapel een algemeen belang kan worden geacht, hetzelve, door plaatselijke omstandigheden, een bijzonder belang kan worden; dat de Staten van Vriesland hunne bevoegdheid niet zijn te buiten gegaan met daarvoor te zorgen, en dat, indien zulks in andere provincien navolging vindt, de Regering behoort toe te zien, dat, met inachtneming van art. 131 der Grwt., de noodige overeenstemming daarin worde gebragt.

HAARLEM, 16 Augustus.

Heden zijn door de commissie, belast met het Staatsexamen, *elf* jongelieden geëxamineerd, en daarvan *tien* toegelaten.

Den 15den Aug. zijn te Amsterdam 2 lijders in het cholera-hospitaal ingekomen; overl. 1.

Van 13 tot 15 Augustus zijn te Arnhem op nieuw door de cholera aangetast 13 lijders, overleden 6, hersteld 18.

— Den 13den dezer is te 's Hertogenbosch het aangekondigde Nationaal Concours van handboogschutterijen gehouden. Negentien handboogschutterijen hebben aan dit feest deelgenomen, hetwelk in behoorlijke orde en tot algemeen genoegen is afgeloopen, en door de aanwezigheid van een talrijk en uitgelezen publiek werd opgeluisterd.

— Gisteren (woensdag) heeft te Amsterdam, op den Amstel, een wedstrijd in 't roeijen plaats gehad, die was uitgeschreven door de aldaar gevestigde roei-vereeniging *de Hoop*. De prijzen zijn behaald door: de vierriems-gieken *van Speyk*, bestuurd door den heer *W. J. Beth*, en *Noord-Holland*, van den heer *E. Sillem*; door de éénmans wherrie *de Nimf*, gevoerd door den heer *C. Diets*, en door de jol van den heer *J. Kuijper van Harpen.*

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 16 Augustus. Den 15den dezer zijn in Texel binnengekomen Gnodde van Bordeaux, Jacks van Sunderland en Potts van Newcastle, gisteren nog V. Gortazar van Bilbao en uitgezeild Puncke (st) naar Londen; de wind w. z. w.

Den 12den dezer is te Falmouth binnengeloopen het schip *Triton*, kapt. Rathjen, van Wilmington naar Rotterdam.

Den 23sten Junij is gepraaid op 11° 22′ n. b. en 22° 3′ w. l. het schip *Johanna Catharina*, kapt. Claus, van Amsterdam naar Batavia; den 24sten Julij op 39° 20′ n. b. en 31° w. l. het schip *Mercurius*, kapt. Veeneman, van Banjoewangie naar Middelburg; den 7den dezer op 48° 37′ n. b. en 9° 41′ w. l. het schip *Mathilda*, kapt. Wriborg, van Amsterdam naar Batavia; dienzelfden dag op 46° 42′ n. b. en 14° 37′ w. l. het schip *de Koninkl. Nederl. Yachtclub*, kapt. van Delft, van Rotterdam naar Batavia; den 8sten dito op de hoogte van Lezard het schip *de Verwisseling*, kapt. Poldervaart, van Vlaardingen naar Lisbon; dien dag bij het eiland Wight het schip *Curaçao*, kapt. Kuyt Jr., van Rotterdam naar Mexico; den 11den dito bij de Owers de schepen *Loopuyt*, kapt. van Wijk Jurriaanse van Rotterdam en *Sphynx*, kapt. Wigman van Dordrecht, beide naar Batavia.

Te Hollesloot zijn aangekomen Meier en Kraan, beide van Memel. Te Harlingen Michelsen, Bart, Ebes en Keun, alle 4 van Noorwegen. Te Suriname de schepen *Echo*, kapt. Schill en *Nicolaas Witzen*, kapt. Lange; te Messina Overeem, alle 3 van Amsterdam. Te Dublin Bakker; te Hull Legger, beide van Delfzijl. Te Archangel Bakker van Groningen en Das; te Bolderaa Oppen; te Memel Schaap, alle 3 van Amsterdam. Te Dantzig Don van Dordrecht.

FONDSEN EN BEURSTIJDINGEN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 16 *Augustus.*

	pct.				gebl.
NEDERL. Werk. Schuld	2½	52½	à	53	52 13/16
" " "	3	61½	"	62	61¾
" " " resc.	3		"		
" " "	4	81	"	½	81 5/16
" Oost. Ind. Leen.	4		"		
" Am. Synd.	3½	33¾	"	34	83 15/16
" Handelmaatsch.	4½	154¾	"	155¼	155
" Holl. Spoorw.			"		
" Rijn "	4½		"		
" Aand. Haarl. Meer	5		"		
ENGELAND. Gecons.	3		"		
FRANKRIJK. Certific.	3	50¾	"	51¼	51
RUSLAND. Obl. bij *Hope en C.*	5	103½	"	104	103⅝
" " " 1828/29	5	103¼	"	½	103⅜
" " Amst. 1831	5	91	"	½	
" leen. 1840	4		"		
" inschr. *Stieglitz*	4	83	"	¼	83⅛
" " grootb.	6	62½	"	63	62¾
" Certific.	6	62¾	"	63¼	63
" Neg. Hamburg	5		"		
POLEN. Aand. 1829 *f* 300:—			"		
" " 1835 " 500:—			"		
" Oblig.	4	70¼	"	¾	70½
PORTUGAL. Neg. Londen.	5	29½	"	30	29⅞
" " "	4	30½	"	31	30⅞
" Binnenl.	5	30	"	½	30¼
SPANJE. Neg. Londen 1834	5	12	"	½	12¼
" " onbep. St.	5	11½	"	12½	12¼
" Coupons		8¼	"	9	
" Neg. Londen 1842	3	35¼	"	¾	35⅜
" Binnenl. Schuld	3	26¼	"	¾	26½
OOSTENRIJK. Ween. Bank *Goll*	5		"		
" " " "	4		"		
" Metal.	5	72¾	"	73¼	73
" " Neg. Lond.	5		"		
" "	2½	38	"	39	38¾
NIEUW GRENADA. Neg. Lond.	1¼	17¼	"	¾	17½
VENEZUELA. Neg. Londen	2		"		
MEXICO. Neg. Londen	5	26¾	"	27½	27⅛
LOUISIANA bij *Hope en C.*	5		"		
Geld op Beleening		2½	"		
dito op Prolongatie		2½	"		

Belgie neg. bij *Rothschild* 45⅝. Americ. Bank-actien bij *Hope* 3 11/16. Griekenland neg. Londen 5⅜. Brazilie neg 1843, 84¼. Peru 50 7/16.

De binnenl. fondsen zijn heden prijshoudende gebleven; Handelm., contant, 155¼. Van buitenl. fondsen waren Spanjaarden iets flaauwer. Mexicanen gezocht. Onbep. Denen 96¼. De overige fondsen zonder verandering.

MADRID, 9 Augustus. De 5 pc. 10⅝; de 3 pc. 24 15/16.
WEENEN, 12 Augustus. (Zondag.) De 5 pc. Metall. 93⅜.
BERLIJN, 14 Augustus. Polen 75¼. De 3½ pc. Schuldbr. 87½.
FRANKFORT, 14 Augustus. De 5 pc. Metall. 76⅝; dito 2½ pc. 40¼. De 2½ pc. Ned. 52⅞. De 3 pc. Spaansche binnenl. 26½.
LONDEN, 14 Augustus. De 3 pc. gecons. resc. 92⅝ à ¾. Spanje 18½ à ⅝, en 34½ à ¾. Brazilie 84 à 86. Peru 50 à 52. Mexico 27⅛ à ⅜. Nederl. 52½ à 53½. Equador 3⅜ à ⅝.
PARIJS, 14 Augustus. De 5 pc. cont. 89; ult. 88,05. De 3 pc. cont. en ult. 54. Bank-actien 2275.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 16den *Augustus* 1849.

Madrid,	3/m.	*f* 246	à	c.	Bord.,	½ uso	*f* 56 75	à	c.
Bilbao,	——	" 246	à	–	Londen,	2/m.	" 11 97½	à	–
Cadix,	——	" 247	à	–	——	zigt	" 12 02½	à	–
Sivilien,	——	" 242	à	–	Hamb.,	——	" 35	à	–
Lisbon,	——	" 42	à	–	——	2/m.	" 34 87½	à	–
Port à Port,	——	" 42	à	–	Ween.,	6/w.	" 29 50	à	–
Napels,	2/m.	" 79	à	–	Augsb.,	——	" 35 25	à	–
Livorno,	——	" 38 25	à	–	Frankf.,	——	" 99 25	à	–
Genua,	——	" 45	à	–	Petersb.,	2/m.	" 181 50	à	–
Parijs,	zigt	" 57	à	–	Rotterd.,	——	12½	à	–
——	2/m.	" 56 50	à	–					

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 14 Augustus. De stemming was over 't algemeen lusteloos. *Tarwe* als voren en met weinig handel; 127, 130 p. o. roode *f* 8 à *f* 8,75; 116, 123 p. d. (1848) *f* 6,25 à *f* 7,40. *Rogge* 10 c. lager; 116, 120 p. jarige *f* 3,80 à *f* 4,10; 120, 123 p. n. *f* 3,85 à *f* 4,15. *Boekweit* bij gerieven: 115, 118 p. grijze zand *f* 4,30 à *f* 4,70; 113, 116 p. veen *f* 3,90 à *f* 4,30. *Garst* moeijelijk te plaatsen; n. winter weinig ter markt; 96, 99 p. jarige winter *f* 3,05 à *f* 3,55; 96 p. n. *f* 3,10. *Haver* flaauw; dikke 10 c. en witte voer 5 c. lager; 68, 75 p. zwarte *f* 2,35 à *f* 2,60. *Boonen* als voren; paarden- *f* 4,50 à *f* 5; duiven- *f* 5 à *f* 5,50. *Gort* zonder verandering; grove *f* 5,75 à *f* 6; paarl, de 100 n. p., *f* 8,50 à *f* 12. *Koolzaad* 300 last ter markt; *f* 10,25 à *f* 11,75. — *Boter* *f* 21 à *f* 22.

ZAANDAM, 16 Augustus. *Tarwe* flaauw; Noord-Holl. *f* 6¾. *Rogge* als voren; 119 p. oude Pruiss. *f* 159. *Gerst* in een doen; 95, 97 p. Vriess. winter *f* 102, *f* 106. *Haver en boekweit* zonder handel. *Koolzaad* prijshoudend; Zeeuws. en Overm. 60, 61½ £; Eijerl. 61½ £; Noord-Holl. 58 £; Assendelft 58 £. *Lijnzaad* niet in omgegaan. *Raapolie* dadelijk in een doen, op levering williger; ordinair *f* 39½; vliegend *f* 38½; p° Sept. *f* 38½; p° Oct. en Nov. *f* 38¾; p° Dec. *f* 39. *Lijnolie* prijshoudend; ordin. *f* 28½; vliegend *f* 27½. *Raapkoeken* *f* 58, *f* 63. *Lijnkoeken* *f* 7 à *f* 9.

SNEEK, 14 Augustus. *Boter* *f* 30,50. *Kaas* *f* 15 à *f* 18.

DELFT, 16 Augustus. *Boter* *f* 34 à *f* 37.

208ste STAATS LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

16de Lijst. N°. 17209, een prijs van *f* 1000, en premie van *f* 30,000. N°. 10224, een prijs van *f* 1000.

⁎ LANDGENOOTEN!

In de gemeente Hekendorp, slechts eene bevolking van 380 zielen tellende, brak ook dezer dagen de vreesselijke cholera uit en sleepte binnen 7 dagen zes offers ten grave, waardoor 6 kinderen van hunne ouders beroofd werden en alzoo ten prooi aan de uiterste armoede overblijven. De algemeene armenkas is schier niet in staat derzelver lot zich voldoende aan te trekken, dewijl reeds zoo vele zware lasten op haar drukken en zij telkens de tusschenkomst der meergegoede ingezetenen moet inroepen, wil zij hare menigvuldige armen slechts het hoog noodige blijven uitreiken. Zij wendt zich daarom in de gegevene omstandigheden tot u, bij wie liefdadigheid zoo hoog staat aangeschreven en wijst u vertrouwvol op het zestal, dat daar kommervol achterblijft en alleen op de algemeene weldadigheid het weenend oog gevestigd houdt.

Nederlanders! nimmer werd uwe hulp te vergeefs ingeroepen en daarom zult gij ook nu niet achterblijven, maar gaarne iets willen bijdragen om het ongelukkig lot der arme kleinen te helpen verzachten.

De ondergeteekenden belasten zich gaarne met de ontvangst en zullen door middel der nieuwsbladen den edelen gevers den uitslag hunner pogingen melden.

Hekendorp, 15 *Augustus* 1849.

G. STEENHOFF,
H. DE VRIES,
Predikanten te Oudewater.
G. VAN DAM, Burgemeester te Linschoten.

⁎ Getrouwd:

Mr. A. DE WIT,
Weduwnaar van *E. H. van Rijnberk*, en
C. J. VAN RENESSE,
Weduwe van *C. F. Pollones.*
'sGRAVENHAGE, den 14den Augustus 1849.
Eenige kennisgeving.

⁎ Getrouwd:

'sHAGE, 15 Augustus 1849.
L. J. T. BROEKHOFF
en
M. E. M. HEPPENER.

⁎ Op den 6den Augustus 1849 is te MIDDELBURG ontijdig van eene *doode* DOCHTER bevallen Vrouwe *ADRIENNE OTTELINE MARIE JANSSEN*, geboren *ONTIJD.* Eenige kennisgeving.

⁎ Mijne geliefde Echtgenoote, *H. TAKENS*, beviel heden van eene DOCHTER.
J. BRANDTS,
Apotheker.
GRONINGEN, 12 Augustus 1849.
Eenige kennisgeving.

⁎ Heden is voorspoedig bevallen van eenen ZOON Vrouwe *A. H. SIX*, geliefde Echtgenoot van
Mr. J. DE BEIJER.
SCHERPENZEEL, 12 Augustus 1849.

⁎ DELFT, den 12den Augustus 1849. Vrouwe *ANNA GEERTRUIDA ZEGERS VEECKENS*, geb. *VAN EXTER*, beviel heden voorspoedig, schoon ontijdig, van twee welgeschapene DOCHTERS.
Algemeene kennisgeving.

⁎ Door Gods goedheid verloste heden voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *W. E. MEIJSTER*, hartelijk geliefde Echtgenoote van
G. J. BOODT.
Med. et Art. Obst. Doctor.
ROTTERDAM, 13 Augustus 1849.

⁎ Heden beviel van eene DOCHTER *M. DE BOER*, hartelijk geliefde Echtgenoot van W. ORMI.
ZAANDIJK, 14 Augustus 1849.
Eenige en algemeene kennisgeving.

⁎ Heden nacht beviel, door Gods goedheid, zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *S. P. J. A. CASTELEYN*, geliefde Echtgenoot van
J. A. FABRICIUS.
AMSTERDAM, 15 Augustus 1849.
Eenige kennisgeving.

, Mijne geliefde Echtgenoot, *G. M. VERKERK*, verloste, door Gods goedheid, zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON. G. B. MEYJES.
AMSTERDAM, 14 Augustus 1849.

, Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *M. A. VAN STEVENINCK*, geliefde Echtgenoot van
AMSTERDAM, H. VILLERIUS.
15 Augustus 1849.

, Op den 9den Augustus 1849 overleed buiten HAARLEM, aan een langzaam verval van krachten, in den ouderdom van 68 jaren, onze veel geliefde Zuster, Mejufvrouw CATHARINA ELISABETH WERSING.
P. L. WERSING,
mede uit naam mijner Zuster.

, Te BEEK, bij *Nijmegen*, is op den 10den Augustus 1849 overleden ANNA FRESCARODE, geliefde Huisvrouw van M. VAN DER HAART Tz.
Eenige kennisgeving.

, Heden overleed alhier, na een langdurig lijden, in den ouderdom van 68 jaren, onze dierbare Vader en Behuwd-Vader, de Heer Mr. FRANÇOIS VAN BREDEHOFF DE VICQ, Vrijheer van Oosthuizen c. a., Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, President der Arrondissements-Regtbank te Hoorn, Dijkgraaf van de Beemster, enz. *Uit aller naam*,
HOORN, N. VAN BREDEHOFF DE VICQ
11 Augustus 1849. VAN OOSTHUIZEN C. A.

, Heden overleed onze hartelijk geliefde Zuster en Behuwd-Zuster, MARIA ARNOUDINA ABBING, na een langdurig en smartvol, doch hoogst geduldig lijden.
ZUTPHEN, W. ABBING.
12 Augustus 1849. D. H. P. ABBING.
G. A. M. ABBING — PULL.

, Op den Huize RHEMMERSTEIN, bij *Rheenen*, is op 12 Augustus 1849, in den ouderdom van ruim 74 jaren, aan een hevig Zenuw-Toeval, overleden Jonkheer WILLEM ANNE BEELAERTS VAN BLOKLAND, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Lid van de Ridderschap van de Provinciale Staten van Utrecht en van den Raad der Stad Rheenen.

, Heden overleed ons Zoontje, WILLEM, 4 maanden oud. P. LEENDERTZ WZN.
WOUDSEND, J. LEENDERTZ,
12 Augustus 1849. WAGENAAR.

, Op heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, tot diepe droefheid van mij en onze Kinderen, mijne geliefde Huisvrouw, JOHANNA MARIA EILSHEMIUS, in den ouderdom van ruim 63 jaren.
Verzoeke van rouwbeklag verschoond te blijven.
UTRECHT, J. G. SCHRIKKER.
13 Augustus 1849. Eenige kennisgeving.

, Overleden, in den ouderdom van 63 jaren, Mejufvrouw de Wed. J. C. STOOF, geb. VAN BREUGEL.
UTRECHT, 13 Augustus 1849.

, **Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, mijne geliefde eenigste Zuster,** PAULINA GEERTRUIDA JOHANNA GOSCH, in den ouderdom van zes en dertig en een halfjaar. F. E. W. GOSCH.
AMSTERDAM, 14 Augustus 1849.

, Den dertigsten Junij ll. overleed te Maastricht WILLEMIJNTJE HUMMILET, Weduwe van *Johan Jacob Scheffer*, in leven gepensionneerd Eerste Luitenant, met den rang van Kapitein; bij Vonnis der Regtbank te Maastricht, in dato den 25sten Julij ll., is de Nalatenschap der overledene onbeheerd verklaard. Tot narigt der belanghebbenden diene, dat, blijkens een Extract uit het Doopregister van de Nederduitsche Gereformeerde Gemeente, de overledene is gedoopt binnen de Stad Rotterdam, den 27sten Junij 1784, als Dochter van WILLEM HUMMILET en van NEELTJE MILLEN.

Zij, die vermeenen eenig regt op gemelde Nalatenschap te hebben, worden verzocht zich met *franco* Brieven aan te melden bij den Curator, Mr. EDUARDUS WIJNANS, Advocaat te Maastricht.

, Al diegenen welke iets schuldig zijn aan, of te vorderen hebben van den Heer Mr. W. A. VAN JEVEREN, laatstelijk Student aan de Koninklijke Academie te Delft, worden verzocht daarvan voor den eersten October aanstaande opgave of betaling te doen, of behoorlijke rekeningen inteleveren bij den ondergeteekende, als met de liquidatie belast. PRONCK.
Brielle, den 30sten Julij 1849.

, Degene welke iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den gemeenschappelijken Boedel van wijlen Schipper JAN WETELING en diens Weduwe, nu wijle NEELTJE VAN DUIJNEN, in leven Echtelieden, gewoond hebbende te Zaandam, gelieve daarvan *franco* opgave of betaling te doen aan hunnen Zoon, JAN WETELING, Schipper te Zaandam, op het Ameland, vóór of uiterlijk 1 September 1849.

, De Onderwijzer J. FRANCKEN, te Koog aan de Zaan, verlangt ten spoedigste eenen ONDERMEESTER van den derden Rang, tegen genot van Kost en Inwoning en *f* 60 Salaris. Iemand hiertoe genegen vervoege zich ten eerste, in *persoon*, bij den Wel-Eerw. Heer A. J. BERKHOUT, te Zaandijk.

, Er wordt verlangd: Een MEDECINÆ DOCTOR, van de Hervormde Godsdienst, op een aanzienlijk Dorp van 5 à 6000 zielen, in de Provincie Utrecht, alwaar het vooruitzigt bestaat van eene goede praktijk. Adres per *franco* Brieven, onder de Letters V. S., bij de Boekhandelaars JACOBS & MEIJERS, te Amersfoort.

, Te Elspeet, in de Gemeente Ermelo, Provincie Gelderland, wordt verlangd: Een HEEL- en VERLOSKUNDIGE, op eene Jaarwedde van *f* 100. Brieven, *franco*, aan den Burgemeester van Ermelo, te Nunspeet.

, Men verlangt te Enschede, om dadelijk in dienst te treden: Een ongehuwd PERSOON, van de Protestantsche Godsdienst, tusschen de 25 à 35 jaren, die niet geheel onbekend is met den Landbouw en met een of twee Paarden kan omgaan. Er zal bijzonder gelet worden op degenen, die goed met de pen weten omtegaan en bewijzen van goed gedrag kunnen bijbrengen; voor Kost en Inwoning zal gezorgd worden en het Salaris naar bekwaamheden. Men adressere zich, met eigenhandig geschreven *franco* Brieven, bij den Boekverkooper C. JENNES, te Enschede.

, Een gehuwd TUINMAN, van de Hervormde Belijdenis, wenschte tegen November e. k. geplaatst te worden. Voor alles wat in zijn' werkkring voorkomt is hij bekwaam. Hij meent hiervan, zoo mede van zijn gedrag, goede getuigenis te kunnen overleggen. Belangstellenden worden verzocht zich met *franco* Brieven, onder Letter D., met hem in aanraking te stellen. Adres bij den Boekhandelaar R. VAN WIJK ANTHS. ZOON, te Zwolle.

, Ter uitbreiding eener sedert vele jaren *gevestigde Zaak* worden in alle plaatsen Personen, die vele relatiën hebben, als AGENTEN gevraagd, tegen het genot van billijke Provisie. De reflecterenden worden verzocht zich *franco* te adresseren, onder Letters E. S., aan het Bureau der Nieuwe Rotterdamsche Courant, of aan de Boekhandelaars SMIT & DE KONING, te Amsterdam.

, Aan de Korenmolen van Soeterwoude en Leijderdorp wordt gevraagd: Een KNECHT, zijn werk verstaande, tegen genot van Kost, Inwoning, Salaris en fatsoenlijke behandeling. Adres, *franco* Brieven, aldaar.

, Men verlangt met November aanstaande, op een Buiten in de Provincie Utrecht: GEHUWDE LIEDEN, zonder Kinderen; de Man moet ervaren zijn als Koetsier en Huisknecht en de Vrouw als Keukenmeid. Adres met *franco* Brieven, onder Letter B., bij den Boekhandelaar J. A. VAN WOESTENBERG, te Utrecht.

, Door onverwachte huisselijke omstandigheden ziet zich eene fatsoenlijke JUFVROUW, van de Protestantsche Godsdienst en tusschen de 25 en 30 jaren oud, met primo November buiten betrekking. Sedert geruimen tijd eene uitgebreide Huishouding waargenomen hebbende, wenschte zij zich wederom tegen November geplaatst te zien, hetzij als Huishoudster of tot Gezelschap eener Dame, kunnende zij de beste informatiën produceren, zoo van haar zedelijk gedrag, humeur, als van hare bekwaamheid in genoemde vakken. Reflecterenden gelieven zich *franco* te adresseren, onder de Letters A. H., aan de ERVEN THIERRY & MENSING, Boekhandelaars te 's Gravenhage.

, Eene JUFVROUW van zeer fatsoenlijke Familie, beschaafde zeden, zacht en inschikkelijk humeur, de Hervormde Godsdienst belijdende en 26 jaren oud zijnde, wenscht tegen November of vroeger eene betrekking als Huishoudster, Jufvrouw van Gezelschap, of ter oppassing eener ziekelijke Dame, ter verzorging van jonge Kinderen, enz.; omtrent geschiktheid, zedelijk gedrag, humeur, enz., kunnen de voldoenste getuigenissen geproduceerd worden. Hierop reflecterende gelieve men zich met *franco* Brieven, onder Letter E., te adresseren bij den Boekhandelaar K. VAN HULST, te Kampen.

, Tegen 1°. November aanstaande vraagt men op een Buiten, aan den Straatweg tusschen Arnhem en Zutphen, in een klein, fatsoenlijk Huisgezin, zonder Kinderen: Eene Protestantsche DIENSTBODE, van goede getuigenis voorzien, goed kunnende Koken en huisselijk werk verrigten, ter vervanging eener Dienstbode, die, na een en twintigjarige dienst, dezelve om haar Huwelijk zal verlaten. Adres met *franco* Brieven, onder Letter M., bij den Boekhandelaar STENFERT KROESE, te Arnhem.

, *Burgemeester en Assessoren der Gemeente* BODEGRAVEN maken hiermede aan de belanghebbenden bekend, dat de Raad der Gemeente besloten heeft, dat de gewone KERMIS of JAARMARKT, invallende den 26sten Augustus 1849, ten gevolge van de heerschende ziekte, dit jaar **geen** plaats zal hebben.
Bodegraven, den 10den Augustus 1849.
ZAHN, Burgemeester.
Ter ordonnantie van dezelve,
J. VAN DAM Jz., L. S.

, *Burgemeester en Wethouders der Stad* ASSEN herinneren den belanghebbenden, dat bij besluit van den Raad dier Stad, van den 4den Mei 1843, N°. 52, de KERMIS is ***afgeschaft*** en daarvoor in plaats gesteld eene VEEMARKT, weshalve bij de aanstaande Veemarkt, op Donderdag den 23sten dezer, uithoofde der heerschende **Cholera**, geene *Tenten*, *Kramen*, *Stallen* en dergelijken zullen worden toegelaten.
Assen, den 15den Augustus 1849.
Burgemeester en Wethouders voorn.,
H. J. OOSTING.
Van wege dezelven,
MEINSMA.

, AANBESTEDING.
De Hoofd-Directeur der Maatschappij tot bevordering van Landbouw en Landontginning, gevestigd te Amsterdam, brengt ter kennisse van de belanghebbenden, dat op Vrijdag den 24sten Augustus 1849, des middags ten 12 ure, op het Stadhuis te Zaandam zal worden aanbesteed:

Het maken van een GEBOUW, bestemd voor Aschloods, met de daarbij behoorende Aard-, Graaf- en Baggerwerken en de leverantie van alle daartoe benoodigde Materialen.

Bestekken zullen verkrijgbaar worden gesteld bij G. DEKKER Cz. en K. T. VAN SPANJEN KOPPENOL, Stads-Drukkers te Zaandam, tegen betaling van *f* 1,00 per Exemplaar. Informatiën zijn te bekomen bij den Architect L. J. IMMINCK, te Zaandam, door welken op Woensdag den 22sten Augustus aanwijzing zal worden gegeven in *loco*.

, BERIGT AAN HET PUBLIEK.
Even als de groote Manufactuur-Winkels zal in het vervolg het **VERKOOPHUIS** een **OPRUIMINGSDAG** 's wekelijks houden, en wel des Zaturdags 's morgens, van *acht* tot *half twaalf* ure, te beginnen met aanstaanden Zaturdag, den 18den Augustus.

Er zullen op dien tijd verkocht worden alle voorhanden Restanten van Artikelen, die in de soorten niet meer nagehouden worden, en voor het tegenwoordige bestaande in eenig *Porcelein* en *Aardewerk*, *Tafelmessen*, *Vorken*, *Lepels*, *Bretels*, *Verlakte Goederen*, *Glas*, defecte *Ornamenten*, *Stalen Pennen*, *Speelkaarten* en meer andere Goederen, die alsdan voor de hand zullen liggen.

, AZIJNMAKERIJ. *DORDRECHT.*
De ondergeteekende berigt door deze, dat de Persoon AART BOUMAN Jz., ruim zeven jaren ten zijnen Kantore werkzaam, op heden, om bijzondere redenen, uit zijne dienst is ontslagen.
G. M. VAN SOMEREN BRAND.
Dordrecht, 13 Augustus 1849.

, **PAPIER VAN ALBESPEYRES**
onderhoud, zonder reuk of pijn te veroorzaken, de *Fontenellen*, zijnde gedurende meer dan 35 jaren door de Geneeskundige School te Parijs voorgeschreven; *Blaartrekkende Pleisters*, om zich binnen eenige uren een Fitsel te trekken; *Taf*, om de Fontenellen te ververschen; *Zuinigheids-Compressen*, die de voorkeur boven de *Linnen* verdienen; verbeterde *Arm-* en *Beenbanden*, van Gom-Elastiek en Plated.

Men adressere zich aan het Hoofd-Depôt van Holland, bij den Heer *F. E. van Santen Kolff*, of bij de volgende Heeren Depôthouders: *J. A. Peeters*, te Alkmaar; *C. B. Kok*, te Amersfoort; *B. Adama*, te Amsterdam; *Fk. Romeyn Fz.*, te Arnhem; *van den Goorberg*, te Breda; *van Wageningen*, te Dordrecht; *L. G. Smeenk*, te Deventer; *P. J. B. Schultze*, te Gorcum; *P. H. N. van Wermeskerken*, te Groningen; *Dk. Klinkert*, te Haarlem; *J. Mouton en Zonen*, te 's Hage; *O. A. van Tricht*, te Leyden; *P. J. Verlinden*, te Bergen op Zoom; *de Blaecke de Ligny*, te Middelburg; *J. H. Coenen*, te Nijmegen; de Wed. *van Ryssel en Zoon*, te Tholen; *A. J. Faassen*, te Tiel; *H. Martens*, te Tilburg; *A. P. Milius*, te Utrecht; *J. H. Ochtmans Johsz.*, te Zierikzee; *D. J. Muntendam*, te Zutphen; *J. Straatman*, te 's Bosch. Geld en Brieven *franco*.

, UIT DE HAND TE KOOP,
uithoofde van gevorderden leeftijd: Een in de Gemeente Aarlanderveen, Provincie Zuid-Holl., gelegen, fatsoenlijk BURGER-WOONHUIS, voorzien van de noodige gemakken, benevens groote Tuin met Vruchtboomen en Stalling voor eenig Vee. De *Kruideniers-* en *Tappers-Affaire* is in het gem. Huis sedert een aantal jaren met het beste succes uitgeoefend, waartoe de ligging bijzonder gunstig is, in de nabijheid der R. K. Kerk. Men adressere zich in *persoon*, of met *vrachtvrije* Brieven, aan den Eigenaar en Bewoner, W. BELT.

, Door sterfgeval UIT DE HAND TE KOOP: Een goed, sterk en welgebouwd, ter nering staand HUIS, waarin sedert bijna eene vierde eeuw de *Brood-*, *Beschuit-* en *Kleingoedbakkerij* met het beste gevolg is uitgeoefend en nog wordt gecontinueerd, waarbij tevens kan worden overgenomen de Winkel, Opstand, benevens Broodwagen en verdere Gereedschappen, welke tot eene goede Bakkerij behooren.
Nadere informatie te bekomen bij J. DE GROOT Bz., Mr. Kopergieterij, in de Catharijne-Straat te Utrecht. Brieven *franco*.

, Mr. C. E. KNIPHORST, Notaris te Zuidlaren, zal op Donderdag den 23sten Augustus 1849, des middags 12 ure, in het Logement van *A. Hofste*, te Assen, publiek, à contant, verkoopen: **De Oude MUNTEN**, *onlangs te Gieten gevonden.*

De Gouden Munten zijn: Drie *Leeuwen* van PHILIPS DEN GOEDEN (1430—1467), waarvan twee nog al zeldzaam, te *Mechelen* geslagen, als bij SERRURE *Cab. de Ligne* p. 139 n°. 101. Een *Andreas Gulden* van KAREL DEN STOUTEN (1471—1477), als bij SERRURE *monn. d'or de Gueldre* Pl. I n°. 11. Een *Fredericus Gulden* van *Bazel*, geslagen in 1491, van Keizer *Frederik III*. Een *Constanzer Gulden* van MAXIMILIAAN, als Roomsch Koning (1486—1493, eerst in 1508 Keizer). Een *Nordlingensche Gulden* van denzelfden MAXIMILIAAN. Een en twintig *Philips-Guldens* van PHILIPS DEN SCHOONE (1492—1506), waaronder twee zeldzamere, voorzien van de jaartallen 1499 en 1502. Een Gulden van KAREL VAN EGMOND, Hertog *van Gelre* (1492—1538), als bij SERRURE *monn. d'or de Gueldre* Pl. II n°. 15. Zeven *Carolus-Guldens* van Keizer KAREL V (1500—1558), waaronder twee zeldzamere, zijnde te *Deventer* geslagen en voorzien van het jaartal 1523. Een *Brandenburger Gulden* van Keurvorst ALBERT, geslagen te *Swobach (Schwabach)* (1471—1486).

De Zilveren zijn: Zeven en twintig Saksische Groszen, overeenkomstig o. a. met de *munten van Saxen* N°. 2 in den *Antwerpenschen Beeldenaar* van 1580. Alleen op de voorzijden bevinden zich in de legendes eenige varianten (het Beeldwerk is geheel hetzelfde), te weten: 16 hebben + FRIDERICUS. JOHANNES. GEORGIUS; 3 hebben + FRIDERICUS. GEORGIUS. JOHANNES; 4 hebben + JOHANNES. GEORGIUS. FRIDERICUS; 3 hebben *JOHANNES. FRIDERICUS. GEORGIUS; en 1 heeft *FRIDERICUS* ALBERTUS* JOHANNES*.

Alles volgens eene opgave door den Heer *Janssen*, Conservator bij 's Rijks Museum van Oudheden te Leyden, voorkomende in *de Drentsche. Courant* van den 3den Aug. 1849, N°. 62.

, **PSALMBOEK** van al de **ZANGWIJZEN**, zoo der Evang. Gezangen als der Psalmen, voor het Orgel, Clavecimbaal en Piano Forte, door I. H. HULSKEN, Pred. te Losser. Prijs *f* 2,50. Amsterdam bij *Borleffs*; Arnhem *Nijhoff*; Almelo *Sommer*; Deventer *Sigtenhorst*; Groningen *Smit*; Haarlem de Wed. *Loosjes*; Rotterdam *van Baalen*; Utrecht *van Paddenburg*; Zutphen *Wansleven*.

*** **In alle Boekwinkels te verkrijgen: De TWEEDE DRUK**

I. Oost West t' Huis Best!

OF

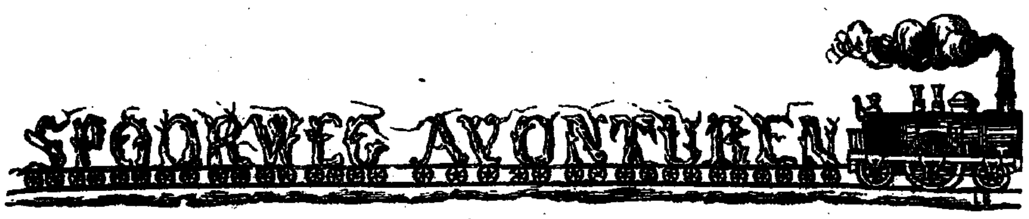

van een' Rotterdammer,

IN DEN ZOMER VAN HET JAAR 1848.

Dit koddig Verhaal, dat de lachspieren in beweging brengt, is eene aangename verpozing te midden van de beslommeringen des dagelijkschen levens. Het strekt tevens tot geschikte lectuur voor Spoorweg-reizigers, en is daarom ook voorzien van eene Tabel der vertrek-uren zoowel voor den Rijn- als Hollandschen IJzeren Spoorweg.

Prijs 50 Cents.

II. Dr. MEIJER'S

ONDERRIGTINGEN

AANGAANDE

DE ZWANGERSCHAP, DE VERLOSSING

EN

HET KRAAMBED,

in Brieven van een' Geneesheer aan eene aanzienlijke gehuwde Vrouw.

TWEEDE DRUK.

Een hoogst nuttig Boekske voor jonggehuwde beschaafde Vrouwen. De eerste oplage was binnen korten tijd geheel uitverkocht. **Prijs 65 Cents.**

*** Bij S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is *op heden* van de pers gekomen en aan de meeste Boekhandelaren verzonden:

EEN PLAATWERK, MET VERKLARENDEN TEKST,

GETITELD:

PANORAMA DER BEWOONDE AARDE.

EENE AFBEELDING EN BESCHRIJVING

VAN DE

MERKWAARDIGSTE VOORTBRENGSELEN DER AARDE EN HARE BEWONERS,

naar de verschillende aardgordels,

DOOR

T. KUIJPER Ez.,

ONDERWIJZER DER WIS- EN NATUURKUNDE AAN HET GYMNASIUM TE HAARLEM.

1ste *Aflev., in groot kwarto formaat, met eene fraaije uitslaande Plaat. Prijs 90 Centen.*

In twaalf Afleveringen is dit *belangrijk*, *fraai* en *goedkoop* werk, dat 720 gekleurde Afbeeldingen en eene Aardglobe zal bevatten, compleet; als wanneer de prijs niet meer dan *f* 10,80 bij Inteekening bedraagt. Men leze en zie verder het Prospectus en de 1ste Aflev., die alom te bekomen zijn.

*** Bij den Boekhandelaar P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, komt van de pers:

Dr. W. R. VAN HOËVELL,

REIS OVER JAVA, MADURA EN BALI.

Tweede Deel, eerste Aflevering. Met eene Kaart der Reisroute, eene Kaart van Bali en eene Plaat. *f* 1,90.

De uitgave van dit Werk, door verschillende omstandigheden sinds de verschijning van het 1ste Deel eenigzins vertraagd, zal alsnu weder geregeld worden voortgezet.

ITALIË,

ZIJNE JONGSTE OMWENTELINGEN EN TEGENWOORDIGEN TOESTAND,

door *CHARLES MAC. FARLANE.*

UIT HET ENGELSCH DOOR G. FRANCKEN.

Eerste Deel, met een Portret van den Koning van Napels. *f* 2,40.

Het tweede en laatste Deel van dit in de tegenwoordige dagen allerbelangrijkste Werk is ter perse en zal zeer spoedig volgen.

*** Bij H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, wordt met veel succes gedebiteerd:

UW HUISBOEK.

NAAR HET HOOGDUITSCH VAN

H. ZSCHOKKE.

Met eene Voorrede van C. v. SCHAICK, Predikant te Dwingeloo. In gr. 8°., 616 compres gezette pagina's, voor slechts . . . . *f* 5,40.

In Engelsch linnen gebonden . . . . . *f* 5,90.

FLAVIUS JOSEPHUS

met het geschiedverhaal des Bijbels vergeleken, benevens een

UITTREKSEL

van hetgeen die Geschiedschrijver meer dan de gewijde Boeken bevat, door S. VAN DISSEL. Gr. 8°. *f* 4,50.

OVER DE LEER DER

HERVORMDE KERK

en

HARE TOEKOMST,

door J. VAN VLOTEN, Theol. Dr. *f* 1,25.

WERELD-GESCHIEDENIS.

Leesboek voor alle Standen.

Eerste en *Tweede* Deel, bevattende de Oude en Middeleeuwsche Geschiedenis. . . . . . . *f* 4,70.

Het *derde* Deel (nieuwe Geschiedenis) volgt spoedig. Op vele Instituten is dit werk als Leer- en Leesboek in gebruik.

*** De Boekhandelaar S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, is door aankoop Eigenaar geworden en heeft op aanvraag verkrijgbaar gesteld:

I. PROEVE van eene letterlijk getrouwe vertaling naar JOHANNES, met opheldérende Aanteekeningen, door G. STEENHOFF, Pred. te Oudewater. *f* 1,25.

II. ZESTAL LEERREDENEN, nagelaten door wijlen W. L. VAN MEURS, in leven Pred. te Nijmegen, met Portret, *voor den verminderden prijs van* *f* 0,90

PROGRAMMA

VAN DE

NEDERLANDSCHE

MAATSCHAPPIJ

TER BEVORDERING VAN

NIJVERHEID.

1849.

DE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TER BEVORDERING VAN NIJVERHEID heeft, in hare *twee en zeventigste* Algemeene Vergadering, gehouden te Haarlem, op den 17den, 18den en 19den Julij 1849, onder voorzitting van den Heer President-Directeur Dr. ***J. A. VAN BEMMELEN***, de volgende *Medailles* toegewezen, als:

Aan den Heer W. B. BARBE, te *Tilburg*, de *zilveren medaille*, voor ingezonden monsters *kaarden*, voor wol- en katoenspinnerijen, met de spreuk: *Volharding overwint.*

Aan den Heer JACOB DUIF, te *Koog aan de Zaan*, de *zilveren medaille*, voor monsters *Manchons*, rondgeweven zonder naad, ten dienste van machinale papierfabrijken, ingezonden onder het motto: *Dankbaarheid kan Nijverheid bevorderen.*

Aan den Heer S. A. MEERBURG te *Leyden*, de *gouden medaille* voor Zeildoek, vervaardigd uit de Boemeria Sanguinea of Javasche brandnetel, zijnde daaraan reeds ten vorigen jare eene eervolle vermelding toegestaan, met bepaling eener grootere onderscheiding, bij het nader overleggen van de noodige bewijzen of getuigschriften, die thans zijn ingekomen.

Aan den Heer C. J. GEERTSEMA te *Nieuw Scheemda*, provincie Groningen, de *tweede gouden medaille* voor zijn in antwoord op prijsvraag 202 bl. 282 ingeleverde Verhandeling over de uitroeijing van het Kweekgras onder de woorden: *Das quecken grass wiedersteht dem nachtheiligen einflus der Vegetation enz.*

Aan den Heer W. A. SCHOLTEN, Stads-Architect te *Purmerende*, is toegestaan eene eervolle vermelding voor de door hem ingezonden afteekening en het model van eenen Kaaswagen.

Om de daarbij vermelde redenen zijn de navolgende stukken ONBEKROOND *gebleven:*

De afteekening en beschrijving eener machinale boot, ingezonden onder de spreuk: *Het werk loont zijnen meester*, omdat de bedoelingen van den schrijver uit geene der stukken genoegzaam duidelijk zijn gebleken.

Drie en dertig stuks Almanakken, ingezonden onder de spreuk: *Slechts door volharding en vooruitgang kan men in de Nijverheid iets goeds en voordeeligs te weeg brengen*, omdat de inzender niet heeft voldaan aan de voorwaarden vermeld bij art. 150 der wet.

Vier Verhandelingen of Geschriften bevattende *middelen ter uitroeijing van den Worm in de Bloemkool*, onder de sprenken:

a. Ondervinding is de beste leermeester.
b. Ondervinding.
c, Onderzoek leidt tot beproeving.
d. Behoefte zoekt naar middelen.

Omdat allen volgens het eenparig oordeel der vergadering als onvoldoende zijn afgekeurd.

Twee verhandelingen dienende tot handleiding voor de *Houtteelt*, in antwoord op prijsvraag 254, bl. 335, onder de zinspreuk:

a. De lust en liefde tot een zaak,
maakt arbeid ligt en geeft vermaak.
b. Plantenlust. H. I. S.

Omdat beide Verhandelingen ofschoon verschillend in waardij te onvolledig zijn om voor eene Handleiding in aanmerking te komen.

Eene Verhandeling, bevattende middelen ter uitroeijing van het *kweekgras*, in antwoord op prijsvraag 202, bl. 283.

Omdat dit stuk slechts een middel aan de hand geeft, dat daarenboven moeijelijk is toetepassen en alzoo als onvoldoende is beschouwd geworden.

Eene Verhandeling over de *meekrap bereiding*, in antwoord op prijsvraag 275, bl. 361, onder de spreuk:

Onderzoekt alle dingen.

Omdat dit Stuk te onvolledig is om als een voldoend antwoord in aanmerking te komen.

Door de Maatschappij zijn de navolgende NIEUWE PRIJSVRAGEN *uitgeschreven:*

N°. 1. Daar sedert eenigen tijd, een bederf, Rot genaamd, in de Narcissen is waargenomen, zoo wordt gevraagd: wat men weet omtrent de oorzaak en den aard van dit kwaad en welke middelen met goed gevolg daartegen kunnen worden aangewend. De Maatschappij looft hare 2de *gouden medaille* uit voor de voldoende beantwoording dezer vraag intezenden voor of op ult°. September 1853.

2. Sinds eenigen tijd worden de naalden der *dennen of sparreboomen* in *Duitschland* bereid en daaruit eene stoffe verkregen, die onder den naam van Woudwol (*Waldwolle*) gebruikt wordt, om bedden, kussens, zittingen van stoelen enz. op te vullen.

   De Maatschappij looft daarom hare tweede *gouden medaille* uit aan hem, die deze stoffe hier te lande zelf bereid zal hebben, en in den handel tot eene behoorlijke prijs verkrijgbaar stelt. Monsters met bewijzen en getuigschriften in te zenden vóór of op den laatsten September 1853.

3. Daar het door genomene proeven zoo wel in ons Vaderland als in het buitenland gebleken is, dat de vezel der banaanplant (*Musa*) geschikt is voor papierbereiding en aangezien deze plant van veel belang is in onze West-Indische kolonien: zoo looft de Maatschappij haren *gouden medaille* uit aan hem, die de best geslaagde proeven, zoo van wit als van pakpapier uit deze stof vervaardigd, zal hebben ingezonden, en bovendien gedurende drie jaren eene renumeratie van 100 gulden, zoo hij bewijzen kan leveren van voortdurend debiet dezer nieuwetak van nijverheid. De Maatschappij verlangt van iedere papiersoort ten minsten één riem met de noodige bewijzen en getuigschriften te ontvangen vóór of op den laatsten September 1852.

4. Daar de messen tot kerving van den tabak, hier te lande ververvaardigd, niet in prijs gelijk staan met die, welke in *Duitschland* gemaakt worden, en zij om die reden door de meeste fabrijkanten van elders ontboden worden, zoo looft de Maatschappij hare *tweede gouden medaille*, aan dengenen uit, die vóór of op den laatsten September 1850 minstens zes tabakmessen tot monsters inlevert, welke blijken in deugdelijkheid en prijs met de buitenlandsche gelijk te staan, en bewijzen levert dat dezelve voor dien prijs algemeen verkrijgbaar zijn gesteld.

5. In weêrwil van de verbeteringen welke de brandspuiten en derzelver zamenstelling van tijd tot tijd ondergaan hebben, blijven zij nog aan groote gebreken onderhevig. Zoo is de op- en nedergaande beweging van den zuiger, uit een mechanisch oogpunt beschouwd, niet wenschelijk, en de vervanging derzelve door eene rondgaande beweging zou, bij eene doelmatige inrigting zeker eene verbetering zijn. De proeven in het groot genomen, met werktuigen van zoodanige inrigting, hebben de gunstigste uitkomsten opgeleverd.

   De Maatschappij looft daarom hare *gouden medaille* en honderd gulden uit aan hem, welke hier te lande betere brandspuiten, vervaardigt, ter grootte dat zij in werking gelijk staan met eene gewone brandspuit van middelbare afmeting en een naauwkeurig verslag inzendt van vergelijking dezer spuiten met de gewone. Werktuigen met getuigschriften enz. in te zenden vóór of op den laatsten September 1851.

6. De olie voor fijne horologiën en tijdmeters, zal om volkomen aan het oogmerk te voldoen, niet mogen verdikken bij de sterkste koude, noch opdroogen of verharden, bij warmte, maar bovendien het koper niet mogen aantasten. Intusschen blijkt het dat zelfs de beste olie, welke tegenwoordig gebruikt wordt, geenszins aan het doel beantwoord; de Maatschappij looft daarom hare *gouden medaille* uit aan hem, die de beste horologiemakers-olie vervaardigt en die volgens haar oordeel genoegzaam voldoet aan de voorschreven eigenschappen, of wel een middel aan de hand geeft om de bekende oliën tegen die invloeden te beschermen. Monsters van ten minste 5 Ned. looden in te zenden vóór of op den laatsten September 1850.

7. Dat het gebruik van Kinderen tot fabrijkarbeid niet alleen hunne ligchamelijke, maar ook hunne zedelijke en verstandelijke ontwikkeling zeer benadeelt, hierover zal men het wel geheel eens zijn; maar of het bezigen van kinderen in fabrijken voor de nijverheid zelve voor- of nadeelig is, deswegens bestaat nog verschil van gevoelen, en daarom stelt men de vraag voor: In hoeverre zoude eene wet, waarbij het gebruik van Kinderen in Fabrijken eenigzins werd beperkt, voor de Nijverheid al dan niet wenschelijk zijn? En is zulk eene wet wenschelijk, wat zoude zij dan hoofdzakelijk moeten bevatten? Wat is hieromtrent in andere landen bepaald en met welk gevolg?

   Aan het best voldoende antwoord looft de Maatschappij hare *tweede gouden medaille* uit.

   Antwoorden in te zenden vóór of op den laatsten September 1850.

8. Daar eenige Verwers klagen, dat sommige soorten van *verwen*, vooral de witte en grijze kleuren in standolij, terwijl zij dadelijk na het uitstrijken den gewenschten glans bezitten, op het onverwachts zoogenoemd schiften of wegschieten.

   Zoo wordt de volgende prijsvraag voorgesteld:

   Welke zijn de oorzaken van het zoogenaamde schiften of wegschieten van den glans der *verwen in standolie*, vooral bij de witte en grijze kleuren waargenomen, en welke zijn de geschikste middelen om zulks te voorkomen?

   Aan het beste, door de Maatschappij goedgekeurde antwoord voor den laatsten Septr. 1851 intezenden, wordt de *zilveren medaille* toegekend.

[*Zie verder het Vervolg.*]

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.

VERVOLG van de *Vrijdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 17 Augustus 1849.

9. Hoewel sedert de uitvinding van het *Dumontsche filtrum*, de ontkleuring van plantenvloeistoffen bepaaldelijk der suikeroplossing, door middel van beenzwart, eene groote uitbreiding verkregen heeft, zoo is het echter niet te ontkennen, dat de toepassing daarvan in het groot, nog niet is gebragt op die hoogte waarvoor dezelve vatbaar is.

Hiervan getuigen de verschillende handelwijzen der fabrijkanten, waarvan sommige lijnregt tegen de theorie der ontkleuring schijnen te strijden, alsmede het verschil van gevoelen dat bestaat omtrent de wijze van verlevendiging (revivicatie) van het gebruikte beenzwart langs den natten weg door loogen, of langs den droogen weg door overgloeijing.

Daar nu de Maatschappij het van belang acht, dat de ontkleuring door middel van beenzwart in het groot zooveel mogelijk tot zekerheid worde gebragt, looft zij hare 1e *gouden medaille* uit aan den zamensteller van een voldoend en volledig handboek over de fabrijkmatige ontkleuring, door middel van beenzwart, waarin zal moeten behandeld worden:

a. De vereischte gesteldheid van de te ontkleuren vloeistof.

b. Idem van het daartoe te bezigen beenzwart ter opneming van de meeste kleurstof.

c. De verschillende wijzen waarop de opgenomene kleurstof aan het beenzwart weder ontnomen kan worden; aan welke wijze de voorkeur moet worden gegeven en hoe deze moet worden uitgevoerd; met bepaling van:

d. Den inhoud en verdere gesteldheid der filtrums, de hoegrootheid van de korrels van het beenzwart met de mate van snelheid der filtratie en de hiermede verkregen graad van ontkleuring en van den invloed die een en ander heeft op de hoedanigheid der te ontkleuren vloeistof.

Terwijl aan den schrijver van zoodanig handboek nog eene renumeratie van *f* 600 zal worden toegekend, indien het zal bewezen zijn, dat zijne opgegevene methode in het groot toegepast en boven de andere bestaande handelwijzen den voorrang verdient.

Antwoorden in te zenden voor ultimo September 1851.

10. De hoogst gebrekkige wijze, waarop de visschers-pinken tot heden toe van hoog strand af naar vlottend water worden gestoken, is aan onze visschersdorpen algemeen erkend. In het belang van dien tak van Nijverheid, acht de Maatschappij het wenschelijk, dat er een geschikt werktuig worde uitgedacht, om genoemde pinken met weinig kosten, maar bovenal met spoed af te kunnen brengen.

Zij looft mitsdien hare *gouden medaille* uit aan hem, die het model en de teekening van een daartoe geschikt werktuig inzendt, waarvan de ondervinding de bruikbaarheid bewezen heeft. De inzending met de vereischte getuigschriften, moet plaats hebben vóór of op ult°. September 1851.

11. Alzoo het met de Hollandsche Kustvisscherij sinds ongeveer negen jaren, derwijze jammerlijk gesteld is, dat indien hierin niet zeer spoedig eene gunstige verandering verkregen wordt, de meesten die zich tegenwoordig met de uitoefening voor dit bedrijf inlaten, van de verdere voortzetting van hetzelve zullen moeten afzien, en het er door sommigen voor gehouden wordt, dat de ongunstige uitkomst ten deze verkregen, voor een gedeelte althans het gevolg is van de ongeschikte inrigting van het vischtuig, tot de vangst van platvisch tegenwoordig algemeen gebruikelijk, de zoogenaamde schrob- of kordenet, ten, zijnde eene soort van zakvormige, van eenen kuil (*cul de sac*) en eene zwaar belaste voorpees voorziene sleepnetten, door welke de bodem der zee te zeer zoude omgewoeld, om niet zeer nadeelig op de ontkieming van den visch terug te werken, terwijl de vangst door deze netten te verkrijgen, welligt veel geringer is, vooral bij stil weder, dan ander, beter ingerigt vischtuig zoude verschaffen, zoo wordt het daarom wenschelijk geacht, om van dergelijk vischtuig, als voorheen hier te lande, vóór de opheffing van het verbod tegen het gebruik der schrob- of kordenetten, bij placaat van 2 April 1689 (*), algemeen in gebruik moet zijn geweest, vermoedelijk eene soort van zinkende, zeer lange smalle flouwen, in welke de platvisch zich verwarren moest, op nieuw de proef te nemen. Om dit echter met goed gevolg te doen, is het om de wisselvalligheid der uitkomsten en het nutteloos tijdverlies daaraan verbonden, wenschelijk, dat men daarbij op eene verstandige wijze te werk ga, en doet zich nu inzonderheid de vraag voor, of deze flouwen, om daarmede de meeste visch te vangen moeten stilstaan, dan wel met de door het getijde voortgebragte stroom, moeten voortdrijven. Volgens DU HAMEL DU MONCEAU, in diens *Traité général des Pêches*, zouden de visschers in het kanaal, die van soortgelijke flouwen gebruik maken, hoofdzakelijk voor de vangst van rog en dergelijke vischsoorten, hunne netten laten stilstaan en zoude men volgens den Abt MANN (†), op de Nederlandsche kusten, voorheen ook voor de vangst van platvisch van zoogenaamd staakwant, dat is, van stilstaande netten, die met staken of kleine ankers op den bodem der zee bevestigd worden, gebruik hebben gemaakt, doch zoude, volgens de zeer flaauwe herinnering die bij enkele oude visscherslieden van deze netten nog in wezen is, deze netten met den stroom hebben mede gedreven. Naar het schijnt, kan in deze onzekerheid, de vraag, hoedanig de inrigting wezen moet, alleen beantwoord worden uit de kennis die men nopens de beweging van den visch heeft; laat deze zich toch met den stroom medevoeren, zoo moeten de netten stilstaande zijn, bewaart hij daarentegen zijne plaats, of beweegt zich tegen den stroom, als bij vele visschen het geval is, zoo moeten de netten met den stroom mededrijven om in eenen gegeven tijd het grootste aantal visschen te ontmoeten en hunnen voortgang te stuiten.

Ook bij de boekwantvisscherij op de Hollandsche kust zelve, voor de vangst van kabeljaauw en schelvisch ingerigt, is de opbrengst, in de jongst verloopen jaren althans verkregen, veeltijds te gering om de moeite en kosten te loonen, en zoude het daarom wenschelijk zijn, indien het hoekwant door eene meer voordeel aanbrengende vischinrigting mogt kunnen worden vervangen. Volgens den Abt MANN, zoude men op de Nederlandsche kusten in der tijd daarvoor van netten, en wel van zoogenaamd drijfwant, hebben gebruik gemaakt. Dit drijfwant zoude bestaan hebben uit een zinkend staand net, dat tusschen een waterzeil en het visschende vaartuig in, met den stroom mededreef, doch kunnen de oudste visschers hier te lande zich niet herinneren, er immer van gehoord te hebben, dat van dergelijke netten voor de vangst van kabeljaauw en schelvisch hier te lande gebruik is gemaakt. Ook bij DU HAMEL in zijn *Traité général des Pêches* (§), vindt men daarvan niets vermeld. Daarentegen geeft hij eene zeer uitvoerige beschrijving van eene dergelijke visscherij-inrigting op een gedeelte van de Noorweegsche kust sedert 1685, door KAREL NIELSEN met uitnemend goed gevolg in gebruik gebragt, terwijl niet alleen de vangst van kabeljaauw, door het gebruik dezer netten, in vervanging van hoekwant aanmerkelijk was toegenomen, maar de met eerstgenoemde gevangen visch, als veel beter van hoedanigheid was, en dus grootere waarde had, dat men daaraan toeschreef, dat de best doorvoedde visschen, het aas versmadende, zich niet aan den hoek lieten vangen, en men deze evenzeer als de magere met de netten konde vangen. Volgens de gegeven beschrijving, zijn deze netten echter geen drijfwant, maar geheel stilstaande netten, dat, bij de klippige gesteldheid van den bodem der zee op de Noorweegsche kust, welligt dan ook wel noodzakelijk is, en blijft het alzoo de vraag, welke inrigting der netten voor de vangst, op zich zelve beschouwd, het meest gunstig zoude zijn.

Het is daarom dat de Maatschappij, onder uitloving der gewone *gouden medaille* vraagt: Wat er is bekend, nopens de gewone wijze van verplaatsing van den niet eigenlijk gezegden trekvisch zijnde visch op de Nederlandsche kust, zoo wel van de verschillende platvischsoorten, het geslacht der roggen daaronder begrepen, doch inzonderheid van de schol en scharren, alsmede ook van de eigendommelijke beweging van het visschen-geslacht Gadus, tot hetwelk de gewone kabeljauw en schelvisch behoort, en zulks meer bepaaldelijk ten opzigte van den door het getijde voortgebragten stroom.

De antwoorden op deze vraag, door beboorlijke bewijzen, of door aanhaling van goede bronnen gestaafd, worden verwacht vóór den laatsten September 1850.

12. De opbrengst van den voornaamsten tak der Kustvisscherij, die van Platvisch, langs de Hollandsche kust, in de laatst verloopen 21 jaren, in vergelijking tot die van een vroeger tijdvak, eene zeer opmerkelijke vermindering hebbende ondergaan, welke inzonderheid gedurende de laatst verloopen negen jaren derwijze is toegenomen, dat, indien hierin niet weldra eene gunstige verandering wordt verkregen, deze tak van Nijverheid niet, immers geenzins tot diens tegenwoordigen omvang, in stand blijven kan, is het wenschelijk te achten, de waarschijnlijke oorzaken daarvan op te sporen, om die zoo mogelijk weg te ruimen of althans minder schadelijk te doen werken.

Door meest al de onmiddelijk daarbij belanghebbenden, wordt het er voorgehouden, dat de zich ten deze voordoende wanvangst hoofdzakelijk is toe te schrijven aan eene tijdelijke verplaatsing van den visch, in welke men als afhankelijk van in hare wisseling bestendige natuurwerkingen, over korteren of langeren tijd als van zelve eene gunstige verandering verwachten mag. Indien men daarbij acht slaat op de weinige feiten, die omtrent de geschiedenis van de visscherij eenigzins met zekerheid bekend zijn, als daar zijn, dat er omstreeks het jaar 1775, almede reden tot ernstige bezorgdheid in dit opzigt moet hebben bestaan, blijkens de Prijsvraag die de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen in 1775 over dit onderwerp uitgeschreven heeft, welke vraag onbeantwoord is gebleven, terwijl ook volgens den Abt MANN, en eene bij de Brusselsche Akademie omstreeks denzelfden tijd voorgedragene Verhandeling (*) eene aanmerkelijke vermindering van de gewone vangst zich destijds sints 23 jaren van langzamerhand was beginnen voor te doen, terwijl nogtans, zonder dat er blijkt van eenige buitengewone maatregelen die daaromtrent genomen zijn, de vangst later aanmerkelijk moet zijn verbeterd, alzoo die, volgens de herinnering van het thans nog levende geslacht, in het laatste der vorige en in het begin van de tegenwoordige eeuw, in vergelijking tot thans, buitengewoon gunstig moet zijn geweest, zoo bestaat er voor de juistheid van deze meening naar het schijnt eenigen grond. Door anderen wordt daarentegen beweerd, dat alzoo er wetenschappelijke gronden bestaan, om het er voor te houden, dat de platvisschen, als behoorende tot eene vischsoort die geen eigenlijk gezegde dusgenoemde trekvisch is, hun gewoon verblijf weinig of niet verplaatsen, de vermindering van de vangst uitsluitend geweten schijnt te kunnen worden aan eene vermindering van den visch in het algemeen genomen, door te groote uitroeijing van denzelven, ten gevolge der verkeerde inrigtiug van het vischtuig, dat tot de vangst tegenwoordig algemeen wordt gebezigd, de zoogenaamde Schrob- of Kordenetten, wier gebruik sints het laatst der 16de eeuw tot in 1689 bij verscheidene placaten (†) onder verbeurte van zware boeten, gestrengelijk verboden was, ingevolge waarvan die, blijkens den inhoud der placaten in de 17de eeuw bij overtreding derzelve slechts door sommige visschers gebezigd werden, terwijl ook nog andere vischvernielende bedrijven, als daar zijn de vangst van garnalen tusschen de banken op de kust met zoogenaamde Saaijems, eene soort van door paarden getrokken zeer nauw gebreide sleepnetten, aan welk bedrijf in den jongst verloopen tijd welligt eene meerdere uitbreiding gegeven is, daarop van zeer nadeeligen invloed kunnen zijn geweest.

Alzoo nu de vraag, welke dezer beide meeningen moet geacht worden der waarheid het meest nabij te komen, alleen beantwoord kan worden uit eene min of meer volledige geschiedenis van de Visscherij zelve, zoo vraagt de Maatschappij onder uitloving van hare *eerste gouden medaille*...

Eene zoo veel mogelijke volledige geschiedenis van de Kustvisscherij der Provinciën Holland, Zeeland en Vriesland, of eene opgave van feiten en omstandigheden, die bij de uitoefening van dit bedrijf, inzonderheid in de laatst verloopen twee of drie eeuwen, eenige opmerkingen schijnen te verdienen. Indien het geschieden kan, is het wenschelijk dat daarbij tevens gelet worde op het vischwant, dat op verschillende tijden waarschijnlijk meer of minder algemeen in gebruik is geweest en de Kustvisscherij van Vlaanderen er zoo mogelijk ook bij worde opgenomen. De beantwoording met opgave der bronnen intezenden vóór of op den laatsten September 1850.

13. De Maatschappij looft hare *gouden medaille* uit, voor de voldoende en beste beantwoording van elk der twee volgende prijsvragen:

1°. Een handboek der Algemeene Geschiedenis, geschikt om bij het onderwijs op Gymnasiën gebruikt te worden, waarin de Geschiedenis zoodanig wordt behandeld als zij door jongelieden van den nijveren stand behoort geleerd te worden.

2°. Een handboek der Aardrijkskunde, tot hetzelfde doel en met dezelfde vereischten.

De Maatschappij verlangt in beide werken eene aanwijzing van de bronnen, waaruit de Schrijver geput heeft.

Antwoorden in te zenden vóór den laatsten September 1851.

14. Daar de tot dus verre uitgegevene leesboeken, voor de Nederlandsche landjeugd, niet geheel aan het oogmerk schijnen te beantwoorden, om, namelijk de hoofdzaak van den *wetenschappelijken en praktischen* landbouw, in bepaalde toepassing op *Nederland*, in eenen behagelijken vorm en met *juiste kennis* van zaken voor te dragen, looft de Maatschappij hare *eerste gouden medaille* en *f* 200 uit, aan hem, die een, naar de uitgebreidheid van het onderwerp, zoo veel mogelijk beknopt *Leesboek over de Nederlandsche Landhuishoudkunde* aan haar inzendt, bestemd voor leerlingen of jeugdige landbouwers; op zoodanigen voet ingerigt, dat het, op de hoogste klassen der lagere scholen, of bij het middelbaar onderwijs kan gebruikt worden, en handele, zoowel over den eigenlijken akker- en tuinbouw en veeteelt, als ook over de ooftboomen en houtteelt, gelijk die, door overneming van goede zaken uit het buitenland, nog nader zouden kunnen worden verbeterd. Antwoorden intezenden voor ultimo September 1851.

15. De Maatschappij looft hare *tweede gouden medaille* uit voor de beste verhandeling op de vraag: Hoe moeten Model- en Proefboerderijen in Nederland ingerigt worden, om daarvan het meeste nut voor het algemeen te trekken. Antwoorden intezenden voor ultimo September 1851.

De prijsvragen, waarvan de termijn van beantwoording verstreken is, en die op NIEUW, MET *of* ZONDER EENIGE VERANDERING, *wederom worden voorgesteld, zijn de volgende:*

N°. 1. Daar, in de landbouwkundige geschriften, de gronden, die voor het telen van *Vlas* geschikt zijn, slechts in algemeene en weinig beteekenende woorden worden aangeduid, en daar de oorzaken, waarom sommige gronden daarvoor ongeschikt zijn, en waarom een en dezelfde grond niet dikwijls vlas dragen kan, tot nu toe slechts in onbepaalde en niets afdoende uitdrukkingen zijn opgegeven, zoodat noch de theoretische, noch de practische landbouw, in de aangeduide zoo belangrijke opzigten, de gewenschte vorderingen gemaakt heeft, zoo vraagt de Maatschappij: welke zijn de natuurkundige en scheikundige geaardheid en zamenstelling der gronden, die bij uitnemendheid voor het telen van het vlas geschikt bevonden worden? Welk verband bestaat er tusschen de zamenstelling van den grond en die van het vlas, en welke stoffen worden uit den eersten door het laatste opgenomen? Welke bestanddeelen moet de grond noodzakelijk bevatten, om tot het verbouwen van vlas geschikt te zijn? Welke zijn de beste en uitvoerbare middelen om den grond, waarop vroeger geen vlas kon worden geteeld, daarvoor de vereischte geschiktheid te geven? Welke zijn, eindelijk, de oorzaken waardoor men op éénen en denzelfden grond, eerst na eenige jaren, met vlas kan wederkeeren, en kunnen deze oorzaken worden weggenomen?

Voor de voldoende wetenschappelijke en tevens landbouwkundige beantwoording dezer vraag, looft de Maatschappij hare *gouden medaille* en eene premie van *f* 100 uit. Antwoorden, met bewijzen en getuigschriften, intezenden vóór of op ultimo September 1851; n°. 201, bl. 281.

2. Het is voor den landman ontegenzeggelijk van veel belang, dat hij met de voedende kracht van de onderscheidene plantaardige stoffen, die hij tot voedsel voor zijn vee gebruikt, nauwkeurig bekend zij. Vele opgaven komen daaromtrent bij eenige schrijvers voor, maar deze opgaven verschillen onderling in vele opzigten aanmerkelijk. De Maatschappij vraagt alzoo:

1°. Wat is er op *natuurkundige* (en onder deze, vooral op *scheikundige*) gronden bekend, nopens het voedend vermogen van de onderscheidene plantaardige stoffen, die de landman tot voedsel voor zijn vee gebruikt?

2°. Welke zijn de voornaamste practische ondervindingen, die daarover zijn opgeteekend?

3°. Welke leeringen vloeijen uit het een en ander voort, voor de practijk, ook in verband met de waarde van den mest, die uit het verbruikte voedsel geboren wordt?

De Maatschappij zal een antwoord alleen dan bekroonen, wanneer het ook genoegzaam eigen onderzoek bevat. Voor de voldoende beantwoording dezer vraag, looft de Maatschappij hare *gouden medaille* uit; benevens eene premie van *twee honderd guldens*, wanneer daartoe termen bestaan, hetzij wegens kostbaarheid van genomene proeven of om andere redenen. Antwoorden, met bewijzen en getuigschriften, intezenden vóór of op den laatsten September 1851. N°. 203, bl. 282.

3. Daar de *wortels* van onze *Bloemkool* in vele streken door een worm worden doorknaagd, zoo wordt gevraagd: door welk middel deze kwaal kan worden voorgekomen, of belet; zullende echter het bekende middel der bemesting met vischgrom en dergelijke, die de Bloemkool onsmakelijk doet zijn, niet in aanmerking komen. Voor de voldoende beantwoording dezer vraag looft de Maatschappij uit hare *tweede gouden medaille*. Bewijzen en getuigschriften intezenden vóór of op den laatsten September. N°. 206, bl. 284.

4. Daar de *Perzik* en andere *Steenvruchtboomen* aan een ongemak, het *wit* genaamd, onderhevig zijn, waardoor de bladeren wit worden en de boom verkwijnt of sterft, en men tevens opmerkt, dat, gelijktijdig met het wit worden der bladeren, eene soort van witte schimmel zich aan de wortels vertoond, zoo wordt gevraagd: of er iets bekend is omtrent de oorzaak en den aard dezer kwaal en welke is *de wijze* om die voortekomen of te genezen? De Maatschappij looft daartoe uit hare *tweede gouden medaille*. Opgaaf van gedane proeven, met bewijzen en getuigschriften, intezenden vóór of op den laatsten September 1853. N°. 207, bl. 284.

5. Het is bekend, dat het bloed van geslagte dieren, hetgeen onze groote slagthuizen veelvuldig opleveren, als een voortreffelijke Mest kan gebruikt worden; maar volgens de nieuwste proeven, heeft het vele voordeelen als het bloed gedroogd en tot bloedpoeder wordt bereid. Daarom verlangt de Maatschappij, dat hiervan eene proeve worde genomen, en deze *Meststof*, na eigene bereiding, tot verbetering van een kwart bunder worde aangewend, met opgave van de wijze, waarop men hierin is te werk gegaan, van de voordeelen hierdoor verkregen, en de vergelijking dier resultaten, met die van eene gelijke uitgestrektheid lands, op de gewone wijze bemest; met aanbod van de *gouden medaille*. Opgaaf van genomene proeven, met bewijzen en getuigschriften gestaafd, intezenden vóór of op den laatsten September 1853. N°. 208, bl. 285.

6. Daar het *Ammoniakaal Water* der steenkolen gaz-fabrieken, in den landbouw, tot vermeerdering der vruchtbaarheid van den grond wordt aangewend, en het wenschelijk is, te onderzoeken, in hoe verre dergelijke vloeistof eene nuttige toepassing voor den nederlandschen landbouw kan opleveren, zoo biedt de Maatschappij de *gouden medaille*, aan hem, die een met voldoende getuigschriften voorzien verslag, van nauwkeurige proeven daarmede genomen, op ten minste vijf en twintig nederlandsche roeden, vóór of op ultimo September 1852, aan de Maatschappij zal hebben ingezonden. Men vergelijke *Polytechnisch Journal* Band LXXXIX S. 286. N°. 227, bl. 311.

7. De Maatschappij vraagt welke schikkelijke middelen er kunnen aangewend worden, om de *rooting van Hennep of Vlas* te vervangen?. Men verlangt eene nauwkeurige beschrijving van de geheele bewerking en proeven van *vijftig* nederlandsche ponden op die wijze bereide Hennep of vlas, met uitlöving van

(*) Groot Placaatboek, Deel 4, bl. 1365.

(†) Zie: *Mémoires de l'Académie Impériale et Royale des Sciences et belles Lettres de Bruxelles.* Tom. 2, p. 207.

(§) *Addition à la première section de la seconde Partie.*

(*) Zie *Memoires de l'Academie Imperiale et Royale des Sciences et belles Lettres, de Bruxelles.* Tom. 2 pag. 207 sqq.

(†) Zie het Groot Placaatboek van CAU en SCHELTUS, D. I. bl. 1275. Placaat d. 19 April 1583, D. 3 dato 19 Sept. 1676, 22 Jan. 1677 en 20 April 1679, alsmede D. 3 dato 16 Maart 1680, bl. 1366. Verder D. 4 bl. 1363. Placaat dato 17 Sept. 1687 en eindelijk Placaat den 2den April 1689, D. 4 bl. 1365, bij welk laatste Placaat het verbod wordt opgeheven, terwijl het sedert niet gerenoveerd schijnt te zijn.

de *gouden medaille* en zoo daartoe termen zijn eene tegemoetkoming van *een honderd gulden*. Antwoorden met bewijzen en getuigschriften intezenden voor of op ultimo September 1853. Men zie hiervan *de Vriend van den Landman*, van *Enklaar*, deel 8, pag. 705. N°. 228, bl. 311.

8. Aangezien er in onze taal geen werk aanwezig is, hetwelk algemeen tot eene handleiding zou kunnen dienen voor de houtcultuur, en waarin de houtplanters de noodige aanwijzing kunnen erlangen, hoe zij den bodem, waarop zij willen planten, moeten, behandelen; welke boomsoort het best geschikt is voor zekere gronden en het voordeeligst voor zekere streken; hoe zij moeten zaaijen, poten en planten; van waar en welke telgen zij moeten nemen; hoe en wanneer zij moeten beitelen; hoe en wanneer zij het hout moeten vellen, en wat van dien aard meer is: zoo vraagt de Maatschappij, onder uitloving van hare *gouden medaille* met bijvoeging van eene premie van *drie honderd tot vijf honderd gulden* naar mate de belangrijkheid van het stuk. Eene duidelijke en volledige handleiding voor het aanleggen van bosschen, het planten van boomen en het cultiveren van al de houtsoorten, welke gewoonlijk, in ons vaderland, *tot voordeel* worden gekweekt, en dus met uitzondering van die gene, welke bloot of hoofdzakelijk tot sieraad worden geplant?

Men oordeelt het niet ondienstig hier nader op te geven de wijze, waarop men verlangt, dat deze *handleiding* geschreven worde.

Vooreerst dient het boek geheel practicaal te zijn; een eenvoudige stijl, eene zeer duidelijke voordragt, zijn dus onmisbare vereischten, ten einde het tot een handboek te maken, niet alléén voor meer beschaafde grondbezitters en landbewoners, maar ook voor minkundige menschen, die het dagelijks moeten kunnen raadplegen. Het is wenschelijk, dat beknoptheid worde in acht genomen, ten einde de verkrijgbaarheid te bevorderen.

Ten tweede behoort, zoo veel mogelijk, elke boomsoort, als de eik, de ijp, de beuk, de populier, de esch, de wilg, de den, de linde en dergelijke, in een afzonderlijk hoofdstuk te worden behandeld; en zal daarbij moeten worden voorgedragen, alles, wat bij het kweeken van die boomsoort in acht genomen dient te worden, al ware het ook, dat meer dan *ééne* boomsoort, eenen gelijken grond, eene gelijke behandeling en eene gelijke nuttigheid mogt hebben, hetgeen toch zeldzaam het geval zal zijn; vooral dient er een afzonderlijk hoofdstuk aan het akkermaalshout te worden toegewijd.

Ten derde zal, in een voorafgaand afgemeen hoofdstuk, behooren te worden beschreven, de *behandeling van den bodem*, waarop bosschen of boomen zullen worden gezet, onverminderd, hetgeen bij elke houtsoort van den grond, als bijzonder voor dezelve dienstig, zal worden voorgedragen. Men bedoelt dus hiermede, dat onder dit hoofdstuk worden opgenomen de algemeene voorschriften tot den bodem betrekkelijk, als de hooge nuttigheid om dien nauwkeurig te kennen, om het oer en alle andere beletselen weg te nemen, om diep en breed genoeg te woelen en te wenden, en wat van dien aard meer zij.

Ten vierde behooren, in de beantwoording der vraag, vooral mede begrepen te worden, de zoogenaamde dalgronden, die er, na het afgraven der hooge veenen, overblijven, en die zulk eene aanzienlijke, voor de houtteelt zeer geschikte uitgebreidheid gronds, in *Overijssel*, *Drenthe*, *Groningen* en *Vriesland*, uitmaken.

En eindelijk *ten vijfde*, zal het van veel practikaal belang zijn, dat, ten slotte van elk hoofdstuk, aan eene bijzondere boomsoort toegewijd, worde opgegeven: 1°. hare nuttigheid en welk gebruik in ons Vaderland van dezelve gemaakt wordt, of bij meer goede cultuur kan worden gemaakt; 2°. de voornaamste ziekten der boomen en de meest bekende middelen, welke daartegen kunnen worden aangewend; en 3°. de bruikbare verhandelingen of aanteekeningen, welke, in de Nederduitsche taal, over de cultuur van deze of gene houtsoort aanwezig zijn, opdat de meer beschaafde planters dezelve zouden kunnen raadplegen, indien zij breedvoeriger onderrigt mogten verlangen.

Antwoorden in te zenden vóór of op ultimo September 1851. N°. 251, bl. 335.

9. De Maatschappij looft hare *gouden medaille* uit aan dengenen, die een zoogenaamd Kunst-Elastiek voor drukrollen zal uitgevonden hebben, hetwelk door warmte, koude of vochtigheid, niet merkbaar wordt aangedaan, tevens het thans bestaande verre overtreft en hiervan inzendt vier bruikbare rollen, welke de proeven kunnen doorstaan en lang zijn 60 nederl. duimen en een omtrek hebben van 29 nederl. duimen, met bijvoeging van het voorschrift van vervaardiging en behandeling, zoo dat het door den werkman kan verstaan en gevolgd worden, in te zenden vóór of op den laatsten September 1851. N°. 256, bl. 339.

10. Aan den Fabrijkant, die onder zijn bestuur zal hebben doen vervaardigen *houtschroeven*, *vertinde spijkers en krammetjes*, *ringen*, *haken en oogen enz.*, alle van verschillende afmetingen en voldoende hoedanigheid, wordt uitgeloofd de *gouden medaille*. De Maatschappij stelt hierbij als voorwaarden, dat zij het regt of de vergunning hebbe, om gecommitteerden te zenden uit het collegie van Directeuren ten einde van de behoorlijke vervaardigings-wijze kennis en zekerheid te erlangen.

Monsters met bewijzen en getuigschriften in te zenden vóór of op den laatsten September 1851. N°. 250, bl. 341.

11. De Maatschappij looft hare *gouden medaille* en eene premie van *drie honderd guldens* uit aan hem, die eene nauwkeurige scheikundige ontleding van fransche en nederlandsche eenjarige, tweejarige en driejarige *meekrap*, in hetzelfde jaar ingezameld, heeft bewerkstelligd, en daarvan de uitkomsten zóó mededeelt, dat het verschil en de overeenkomst tusschen beide soorten duidelijk blijke. In dit onderzoek en deze vergelijking zal inzonderheid moeten worden acht gegeven op de bestanddeelen, die bij de bereiding van de verschillende daaruit gemaakte handelsartikelen en bij het gebruik der meekrap, vooral in aanmerking komen. Antwoorden, met bewijzen en getuigschriften, in te zenden vóór of op den laatsten September 1851. N°. 274, bl. 361.

12. Daar in verscheidene gedeelten van Java, Sumatra, Borneo en andere eilanden van den grooten Indischen Archipel, sedert onheugelijke jaren, door de eilanders uit eene soort van brandnetetel, bekend onder den Maleischen naam van *Ramee* of *Ramie* (*Urtica albicans*, BLUME) eene vezelachtige stof gewonnen wordt, welke zich, door duurzaamheid en fraaiheid van voorkomen, bijzonder gunstig aanbeveelt voor alle zoodanige fabrijcaten, waarvan hennep en vlas de grondstof uitmaken; en daar het hoogstwaarschijnlijk is, dat de uitbreiding der cultuur van deze plant in de Nederlandsche koloniën, en dien ten gevolge de matige prijs, waarvoor de vezelachtige stof, die zij oplevert, ter markt zal kunnen komen, eene nieuwe bron van welvaart, zoo wel voor de koloniën, als voor de nijverheid in ons Vaderland, zou openen; zoo looft de Maatschappij hare *gouden medaille* en *f* 500, — daarenboven tot premie uit, aan den genen, die ten minsten een morgen lands, met gemelden brandnetel beplant, en de daarvan, gedurende twee jaren, gewonnen vezelstof wel behandeld, in Nederland verkrijgbaar gesteld zal hebben; behoudens 50 ned. ponden, daarvan aan de Maatschappij te zenden, te gelijk met een uitvoerig verslag, aangaande de cultuur en bereiding dezer vezelstof, en eene nauwkeurige opgave van den prijs, waarvoor zij in den handel zal kunnen geleverd worden.

De antwoorden, door voldoende bewijzen en certificaten van oorsprong gestaafd, moeten vóór of op den laatsten September 1852 worden ingezonden; terwijl nogtans de bekrooning ieder jaar zal kunnen plaats hebben, zoodra er aan het gevraagde zal voldaan zijn; zullende de toewijzing der premie van *f* 500, — slechts *éénmaal*, en wel aan den genen geschieden, die de meeste vezelstof van deze plant, op Java of in eenig ander gedeelte onzer Oost-Indische bezittingen gewonnen en van voldoende hoedanigheid, hier te lande ter markt zal hebben gebragt; terwijl daarentegen de bekrooning met de *gouden medaille*, tot aan *drie* personen, die aan de voorgeschreven vereischten zullen hebben voldaan, kan te beurt vallen, mits de bedoelde aanplanting, in onderscheidene Residentiën van Java, hebbe plaats gehad. N°. 226, bl. 296.

De prijsvragen, van welke de termijn van beantwoording MET HET EINDE VAN SEPTEMBER 1849 *zal zijn afgeloopen, waarop antwoorden kunnen worden ingezonden, zijn de volgende:*

N°. 1. Voor het geschiktste middel om paardenboonen van het buitenbekleedsel te ontdoen, met opgave der kosten en inzending van monsters, de *gouden medaille*. Handelingen 1848, pag. 208.

2. Voor het vervaardigen en in den handel brengen van het zoogenaamd kunst of compositie schildpad, de *tweede gouden medaille*. Handelingen 1848, pag. 209.

3. Welke *chromium-verbindingen*, en inzonderheid *chromium zure zouten*, kunnen met voordeel in verwerijen en katoendrukkerijen, tot voortbrenging van onderscheidene kleuren, worden aangewend en hoe worden zij fabrijkmatig bereid? Op hoedanige wijze worden de *chromium-kleuren* op zijde, wol, katoen en linnen gehecht en bestendig gemaakt? De *gouden medaille* en *f* 200; n°. 224 bl. 295.

4. Daar men op vele plaatsen heeft waargenomen, dat jonge *kersenboomen*, na dat zij bijna zes jaren welig gegroeid hebben, veel gom laten uitloopen en langzamerhand sterven; zoo vraagt de Maatschappij: wat is hiervan de oorzaak en welke zijn de geschiktste middelen, om dit gebrek voortekomen, te genezen of de schadelijkste uitwerkselen daarvan te verminderen? de *tweede gouden medaille*; n°. 248, bl. 334.

5. Voor de aanwijzing van het verband tusschen *Honigdaauw*, *roest* en andere ziekten der graansoorten; en de middelen om deze ziekten voor te komen, de *gouden medaille*; n°. 249, bl. 334.

6. Een bunder land, gedurende drie jaren met *turksche Tarwe* beteelen en daarvan den uitslag mededeelen, de *gouden medaille*; n°. 235, bl. 315.

7. Voor het fabrijkmatig vervaardigen van *boekbinders-linnen*; de *gouden medaille*, en, bij het driejarig bestaan der fabrijk, eene premie van *f* 300; n°. 257, bl. 340.

8. *Turf*, als brandstof, voor *technisch* gebruik bezigen; in vergelijking met steenkolen of andere brandstoffen; de *gouden medaille* en *f* 300; n°. 258, bl. 340.

9. Aan dengenen, die ten minste 80 vierkante nederl. roeden goed bereid *tabaksland* zal hebben behandeld, voor *de eene helft* op de gewone wijze, voor *de andere helft* niet getopt maar in het zaad geschoten; die daarna van *dit zaad olie* zal hebben doen slaan, en, met een nauwkeurig vergelijkend verslag, olie en koeken inlevert, de *gouden medaille* of wel eene premie van *f* 150, ter keuze van den bekroonde.

Bij mededinging van meerdere inzenders, zal alleen aan het meest voldoende de *eerste gouden medaille*, en aan de overigen, naar gelang der waardij van hunne inzending, de *tweede gouden medaille*, of de *zilveren medaille* worden toegekend; n°. 246, bl. 331.

10. Aan hem, die 2 bunders duin- of schralen grond met *tussak-gras* beplant heeft, en daarover een voldoend verslag zal inleveren, de *gouden medaille*; n°. 247, bl. 333.

11. Voor vergelijkende proeven aangaande de *boter-bereiding* in ons vaderland; de *tweede gouden medaille*; n°. 270, bl. 359.

12. Voor eene, zoo veel mogelijk volledige, beschrijving van den *akker- en tuinbouw* in het zoogenaamde *Westland*; de *tweede gouden medaille*; n°. 271, bl. 359.

13. Aan dengenen, die het hier te lande *kaas* bereidt, gelijksoortig aan de *groene zwitsersche kaas* (*schabzieger*), de *tweede gouden medaille*; n°. 272, bl. 360.

14. Aan den vervaardiger van zoogenaamde *turf-aspalt* (*tourbe fondue*) en voor een *grondig betoog*; dat, (zoo er al geene fabrijk van is opgerigt), deze stof, hier te lande, met voordeel kan worden bereid; de *gouden medaille*; n°. 276, bl. 362.

15. Welke zijn de *Indigo-soorten* die in ons vaderland worden ingevoerd en verbruikt, en welke zijn de zekerste middelen om deszelfs deugdelijkheid en vervalsching te onderkennen? de *gouden medaille* en *f* 300; n°. 277, bl. 362.

16. Aan den inzender van verschillende *klei-soorten* in ons vaderland, *ten dienste van fabrijken*, en die de Belgische of Doorniksche klei zoude kunnen vervangen; de *gouden medaille*; n°. 278, bl. 363.

17. Aan den nederlandschen kunstenaar, die het middel ontdekt en mededeelt, om, door het licht (*photographie*) afteekeningen en indrukken op den *lithographischen steen* regtstreeks voortte brengen; de *tweede gouden medaille* of *f* 75; n°. 279, bl. 364.

18. Aan den inzender van voldoende proeven van *verzilverd spiegelglas*, van ten minsten ½ vierkante nederl. el oppervlakte, en een of ander hol glazen voorwerp; de *gouden medaille*; n°. 280, bl. 364.

De prijsvragen, van welke de termijn van beantwoording NA SEPTEMBER 1849 *zal zijn afgeloopen en waarop de Maatschappij, op zijnen tijd, antwoorden te gemoet ziet, zijn de volgende:*

N°. 1. *Meekrap* telen op *zandgrond*, en aantoonen in hoe verre dezelve met de elders geteelde gelijk staat; de *gouden medaille*; en, bijaldien de planten oorspronkelijk van buiten 's lands zijn aangevoerd, nog *f* 300; 1850, n°. 205, bl. 283.

2. Aan dengenen, die twee nederl. vaten *traan*, uit *clio's* bereid, met de noodige bewijzen van plaats en wijze van bereiding en het getal der dieren, benoodigd om deze hoeveelheid opteleveren; voorts voorzien van de noodige bewijzen en getuigschriften, benevens een *twintig-tal clio's*; de *tweede gouden medaille* en *f* 300; 1850, n°. 261, bl. 342.

3. Voor het hier te lande fabrijkmatig bereiden van *Salpeter*, die in prijs en deugdzaamheid met de buitenlandsche wedijvert; de *gouden medaille*; 1850, n°. 255, bl. 339.

4. Aan dengenen, die zich ten minste *zes* witte *alpaca-schapen* zal hebben aangeschaft, en aan de Maatschappij eene volledige mededeeling zal hebben gedaan van zijne ondervinding, nopens den aard en de levenswijze van dat schapenras, en een monster van deszelfs wol inzendt; de *gouden medaille* en *f* 400; 1850, n°. 231, bl. 314.

5. Voor de nauwkeurigste opgave van proeven met de *bemesting van den grond*, of *van gras- of akkerplanten*, met *verdund zwavelzuur*; de *tweede gouden medaille*; 1850, n°. 286, bl. 358.

6. Aan dengene, die niet minder dan 50 *schapen*, boven het jaar, één geheel jaar aan de *stal- of huisvoedering* zal hebben onderworpen, en daarvan een voldoend verslag, met de noodige bewijzen inzendt; de *gouden medaille*; 1850, n°. 269, bl. 358.

7. Voor eene nauwkeurige opgave, gepaard met voldoende vergelijkende proefnemingen, omtrent het voordeelige der *zomerstalvoedering van het rundvee*; de *gouden medaille*; 1850, n°. 262, bl. 355.

8. Voor een *overzigt* van den *staat der landhuishouding in Nederland*, in vergelijking met die van andere landen, vooral Engeland, Belgie en Duitschland, en aanwijzing der middelen tot verbetering; de *gouden medaille*; 1850, n°. 263, bl. 356.

9. Voor een nieuw en uitvoerbaar middel, om de bouwlanden van het *hoef-* of *stinkblad* (*Tussilago farfara*) te zuiveren; de *tweede gouden medaille*; 1850, n°. 266, bl. 357.

10. Aan hem, die van uit *gutha-percha* en *jentawan* vervaardigde stoffen, de bewerkingen en verhoudingen nauwkeurig opgeeft en zijne opgaven door voldoende monsters bewijst; de *tweede gouden medaille*; 1850, n°. 273, bl. 360.

11. Mededeeling van proeven met verdund zwavelzuur op zaaizaad van sommige graansoorten, als tarwe, haver, garst en rogge, zie Vriend des Landmans, 1847, bl. 667. de *tweede gouden medaille*; 1850. (zie Progr. 1848.) n°. 3.

12. Eene, voor het algemeen bevattelijke berekening van het voor- of nadeelige van het afplaggen van heidegronden, tot meest vermeerdering, inzonderheid met betrekking tot de vraag, of die heidegronden ook met meer nut tot andere doeleinden konden gebruikt worden, en op welke wijze alsdan zoude kunnen voorzien worden in de behoefte aan mest, die anders uit de heide plaggen verkregen wordt; de *gouden medaille*; 1850 (zie Progr. 1848) n°. 4.

13. Voor de opgave der redenen van de belemmering in den g[...] van het opgaand Houtgewas nabij onzer westelijke zeekust[...] de *gouden medaille*; 1850. (Zie progr. 1848.)

14. Vervaardiging van een standbeeld, ter hoogte van minstens [...] palmen, terwijl de dikte van het koper ten minste drie Ned[...] strepen zijn moet, door middel van de galvanoplastiek; *gouden medaille* en *f* 300; 1850; (zie progr. 1848) n°. 8.

15. Transparent teekenpapier, in deugdelijkheid, formaat en p[...] met het buitenlandsche gelijk staande; 1850; de *gouden* [...]*daille*; (zie progr. 1848) n°. 10.

16. Voor het aanwenden van eenen molen of eenig ander doelm[...] werktuig, ten einde het portelen of met de voeten treden [...] kaas in de wrongel te vervangen; de *tweede gouden medail[...]* 1850; n°. 234, bl. 315.

17. Vervaardiging van ijzeren hekken, balusters, stoelen en and[...] voorwerpen van hol getrokken ijzer; *de gouden medaille*; 18[...] n°. 242, bl. 318.

18. Voor het bedekken van onedele metalen door galvanische krac[...] met edele en wel vooral van voorwerpen van wetenschappel[...] ken aard met zilver, goud en platina; de *gouden medaill[...]* 1850; n°. 245, bl. 319.

19. Een bunder land, gedurende 5 achtereenvolgende jaren, [...] *Canadasche tarwe* verbouwen, en daarvan een uitvoerig versl[...] inzenden, inhoudende: den aard van den grond, waarop [...] graan is geteeld, de behandeling van het zaaikoren enz.; [...] *gouden medaille*; 1851, n°. 230, bl. 313.

20. Door nauwkeurige proefnemingen, op ten minsten 5 *bunde[...]* land, aantoonen, of en in hoe verre het *braken der bouwla[...] den* uit eigen aard noodig is, of vermeden kan worden; [...] *gouden medaille*; 1851; n°. 70, bl. 82.

21. Aan dengenen, die eene nauwkeurige *landhuishoudkundige b[...] schrijving*, van iedere *Provincie* van ons vaderland, levert; [...] *gouden medaille*; en, indien de verdienste van het stuk daarto[...] grond geeft, eene remuneratie; 1851, n°. 267, bl. 357.

22. De middelen aanwijzen, om het ontstaan en de voortplantin[...] van het *moeder-koren* (*secale cornutum*), vooral in de rogge[...] tegen te gaan of voor te komen, vooral met onderzoeking va[...] den aard en oorsprong van dit schadelijk voortbrengsel; [...] *gouden medaille*; 1851, n°. 264, bl. 356.

23. Opgave der oorzaken van het niet opnemen van kalf bij koeijen[...] de *tweede gouden medaille*; 1851. (Zie progr. 1848.)

24. Ontginning van een bepaald stuk heideveld van ten minste vijf honderd bunders groot door besproeijing, volgens het stelsel van den Belgischen Ingenieur KUMMER; de *gouden medaille* en *f* 500; 1851. (Zie progr. 1848, n°. 1.)

25. Een beredeneerd overzigt van de vorderingen die in de scheepsbouwkunst in de laatste 25 jaren zoo hier als elders gemaakt zijn, in aanmerking nemende, wat de ondervinding in dat tijdvak hieromtrent geleerd heeft, en wat hieruit moet worden afgeleid in het belang van den Nederl. handel, alsmede tot instandhouding en verderen bloei van de scheepsbouwkunst; de *gouden medaille*; 1851. (Zie progr. 1848.)

26. Behandeling en aanwending der beenderen als meststof voor verschillende gronden en met het meeste voordeel; de *gouden medaille*; 1851. n°. 190. bl. 261.

27. Bereiding van *Caoutchouc* in onze *West-Indische Bezittingen*, in prijs gelijk staande met de van elders aangevoerde; de *gouden medaille*; 1851. N°. 199, bl. 267.

28. Uitloving van verscheidene *medailles* en *premiën* aan Scheepsofficieren, stuurlieden en alle andere personen, in het Koningrijk, welke de beste waarnemingen van nuttige zaken, ontdekkingen of nauwkeurige proefnemingen met nuttig uitgedachte middelen, de verbetering der zeevaart en visscherijen betreffende bevatten; 1851, n°. 200, bl. 268.

29. Aan dengenen, die, in de *Nederlandsche Oost-* of *West-Indische Bezittingen*, zich, in het groot, zal hebben toegelegd op de aankweeking eener *Agave soort*, van welke de *Vezel* met die van den Hennep gelijk staat of die overtreft; daarvan 150 Nederl. ponden vezelstof, in één jaar gewonnen, en een gedroogd exemplaar van de plant, benevens een toereikend verslag van de cultuur inlevert; de *gouden medaille* en eene premie van *f* 300; 1852 n°. 281, bl. 365.

30. Voor de aanwijzing der middelen, om ons *inlandsch rundvee*, in goede eigenschappen, met de beste buitenlandsche rassen te doen wedijveren; de *gouden medaille*, 1852, n°. 265, bl. 357.

31. Voor de aanwijzing van eenig voordeelig gebruik van den *doornhaai* of *speerhaai* (*squalus acanthias*); de *gouden medaille* en eene *premie* van twee tot zes honderd gulden; 1852, n°. 198, bl. 266.

32. Middelen ter voorkoming van het vuur (*dry-rot*) in het eikenhout, dat tot aanbouw van schepen en andere werken gebezigd wordt; de *gouden medaille*; 1853, n°. 160, bl. 210.

33. Planten, gewassen en boomen tot nog toe in dit Rijk tot nuttig gebruik, niet aangekweekt, opgeven, en het nut en voordeel met proeven bewijzen, voor elk derzelve eene *Premie* van *vijftig gulden*. Inzendingen voor of op den laatsten September van ieder jaar, n°. 16, bl. 26.

34. Een onbekend of niet algemeen gebruikelijk werktuig invoeren waardoor meerder voordeel in den landbouw verkregen wordt; de *eerste* of *tweede gouden* of de *zilveren medaille*; n°. 17, bl. 26.

35. Eenig werktuig, gedetailleerde teekening of volledig model inzenden, dienstig tot fabrijken en hetwelk tot heden binnen dit Koningrijk nog niet in gebruik is geweest, het gebruik met proeven voldoende aantoonen, naar gelang van het nut der zaak eene aanzienlijke belooning voor- of op den laatsten September van ieder jaar; n°. 41. bl. 41.

Alle de hiervoren, bij *uittreksel*, medegedeelde Prijsvragen, met de voorwaarden, waarnaar men zich, bij het beantwoorden, hebbe te gedragen, zijn in *haar geheel*, met een *doorloopend nommer*, bij de drukkers der Maatschappij, de ERVEN LOOSJES, te *Haarlem*, te bekomen; *in afzonderlijke Stukken*, tot en met het jaar 1844; terwijl die over de jaren 1845, 1846 en 1847, geplaatst zijn in het *Tijdschrift* der Maatschappij, XIIe deel 1e stuk, en daarenboven *alle* in het jaarlijksch PROGRAMMA te vinden zijn.

Verder verklaart de Maatschappij, dat, zoo dikwerf het mogt blijken, dat de INHOUD VAN GEDRUKTE STUKKEN OF BOEKWERKEN, *hetzij geheel, of gedeeltelijk, aan de Maatschappij ware ingezonden*, ALS HET EIGEN WERK DER INZENDERS, *alsdan hunne naambriefjes zullen worden geopend, en hunne namen bekend gemaakt, zonder dat op het ingezonden stuk eenig acht zal worden geslagen.*

Voorts wordt herinnerd, dat de *inzenders* van Stukken, *die onmiddelijk, en zonder eenige bepaalde uitnoodiging*, aan de Maatschappij worden toegezonden, *bij Directeuren moeten bekend zijn*, welke den naam geheim houden, tot na de uitspraak van de Algemeene Vergadering, aangezien het Departement, onder welks ressort de inzender woonachtig is, *niet met de beoordeeling* mag worden belast.

Alle stukken, TER BEANTWOORDING VAN PRIJSVRAGEN, bij de Maatschappij inteleveren, moeten *op den tijd*, bij de VRAAG BEPAALD, met een *kennelijk teeken*, en de *antwoorden* of *verhandelingen* met eene *spreuk* of *motto* voorzien worden ingezonden; terwijl de *getuigschriften*, zoowel als de *naam* en *woonplaats* van den inzender, ieder in een afzonderlijk verzegeld billet, voerende ten opschrift de spreuk of het motto, *franco* moeten worden geadresseerd aan den *Algemeenen Secretaris der Maatschappij*, J. A. VAN EEDEN, te *Haarlem*.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.